

ZAVIČAJNI MUZEJ OZALJ
47280 OZALJ
Ulica Zrinskih i Frankopana 2
Tel.: 047/732-271
E-mail: muzoz@ka.t-com.hr
Web.: www.zmo.hr
Ozalj, 8. travnja 2026.
KLASA: 025-01/26-02/1
UR. BROJ: 2133-5-4-01-26-2

Muzejski dokumentacijski centar
Ilica 44 / II. kat,
10 000 Zagreb, Hrvatska
imaric@mdc.hr
dokumentacija@mdc.hr

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU

ZAVIČAJNOG MUZEJA OZALJ ZA 2025. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

U 2025. godini u Zavičajnom muzeju Ozalj prikupljena je nova muzejska građa koja se odnosi na obogaćivanje fundusa Zavičajnog muzeja Ozalj. Po zbirkama je sakupljen sljedeći broj predmeta: Sakralna zbirka 1, Galerija slika 19, Kulturno povijesna zbirka 57, Zbirka fotografija 1, Zbirka dokumenata 1, Etnografska zbirka 40 i Arheološka zbirka 142. Većina inventarizirane građe odnosi se na arheološku građu iz proteklih godina. Građa prikupljena arheološkim istraživanjima u 2025. godini bit će inventirana nakon obrade i provedenih analiza.

1.1. Kupnja

U 2025. godini Zavičajni muzej Ozalj nije otkupljivao građu za svoj fondus.

1.2. Terenska istraživanja

Tijekom 2025. godine Zavičajni muzej Ozalj provodio je dva arheološka istraživanja. Zbog njihove osobite važnosti ovdje donosimo stručna izvješća u cijelosti kako su predana Ministarstvu kulture i medija Republike Hrvatske, Konzervatorski odjel u Karlovcu.

STRUČNO IZVJEŠĆE O ARHEOLOŠKOM ISTRAŽIVANJU JAME POD GUBAČKIM VRHOM

Predmet: Arheološko istraživanje

Županija: Karlovačka županija

Općina: Netretić

Projekt: Jama pod Gubačkim vrhom

Investitor: Zavičajni muzej Ozalj

Voditelj arheoloških istraživanja: Dr. sc. Miroslav Razum

Zamjenik voditelja: Dr. Sc. Ivan Drnić

Arheološki nadzor: Krešimir Raguž, dipl. arh., Konzervatorski odjel u Karlovcu,
Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine

Vrijeme arheoloških istraživanja: 27. travnja 2025. godine

UVODNE NAPOMENE

Jama pod Gubačkim vrhom smještena je oko 1 km jugozapadno od sela Lipnik i oko 3 km istočno od rijeke Kupe, dok se administrativno nalazi na prostoru naselja Mrzljaki u Općini Netretić. Ulaz u jamu nalazi se na 540 metara nadmorske visine u blizini Gubačkog vrha na brdskom uzvišenju Lipnik koji je dio Ozaljskog pobrđa. U geološko - geomorfološkom smislu radi se o krškom terenu koji se sastoji od karbonatnih naslaga mezozojske starosti. Ovakva svojstva terena su razlog nastanka mnogih špilja i jama koje su na području uzvišenja Lipnik izrazito brojne (Bočić et al, 2010).

U arheološkom smislu, ovo područje do nedavno nije bilo istraživano, iako krije veliki potencijal s obzirom na smještaj u blizini rijeke Kupe te uz komunikacijski pravac koji

spaja područje Pokuplja i nastavno na njega Gorskog Kotara s prostorom Bele Krajine. Sjeverni dio lipničkog uzvišenja terenski je pregledan 2019. godine u sklopu projekta rekognosciranja Općina Kamanje, Žakanje i Ribnik (Razum, 2019). Godine 2024. izvršen je projekt terenskog pregleda Općine Netretić, koji je obuhvatio i veći dio uzvišenja Lipnik (Razum, Kušan, 2025). Tom prilikom je potvrđen arheološki potencijal ovog prostora, a posebno se ističu gradine Hlapnik i Gradinovac koje su smještene na zapadnom rubu uzvišenja.

Jama pod Gubačkim vrhom je otkrivena 2020. godine od strane članova Speleološkog kluba Ursus spelaeus: Rafael Kućana, Goran Radovića i Hrvoja Cvitanovića. Prilikom istraživanja jame pronađeni su zanimljivi arheološki i antropološke nalazi za koje je zaključeno da ih je potrebno izvaditi radi daljnjih istraživanja. Stoga je na inicijativu Zavičajnog muzeja Ozalj i Krešimira Raguža iz Konzervatorskog odjela u Karlovcu, pokrenuto istraživanje ovog zanimljivog speleološkog objekta.

TIJEK ISTRAŽIVANJA

Dana 27. travnja 2025. izvedeno je multidisciplinarno istraživanje u suradnji antropologa, arheologa i speleologa. U istraživanju su sudjelovali Hrvoje Cvitanović (Speleološki klub Ursus spelaeus, Karlovac), Dalibor Reš (Speleološka udruga Estavela, Kastav), Ivor Janković (Institut za Antropologiju, Zagreb), Miroslav Razum (Zavičajni muzej Ozalj), Marko Kušan (student arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu), Mario Novak (Institut za Antropologiju, Zagreb), Nataša Cvitanović (Speleološki klub Ursus spelaeus, Karlovac), Saša Minihofer (Speleološki klub Ursus spelaeus, Karlovac). Voditelj istraživanja bio je dr. sc. Miroslav Razum, arheolog i dokumentarist Zavičajnog muzeja Ozalj, dok je zamjenik voditelja dr. sc. Ivan Drnić, muzejski savjetnik iz Arheološkog muzeja u Zagrebu. Istraživanja su izvedena uz dozvolu nadležnog konzervatorskog odjela u Karlovcu (Klasa: UP/I-612-07/25-02/0184, Urbroj: 532-05-02-09/3-25-02 od 16. travnja 2025.). Nakon dolaska do ulaza u jamu, pristupilo se spuštanju u nju pomoću speleološke opreme, što su izveli Ivor Janković, Mario Novak, Dalibor Reš i Saša Minihofer. Radi se o vertikalnoj jami dubokoj oko 21 m, te se otprilike na polovici dubine nalazi manja horizontalna komora, tzv. „polica“. Istražena je cijela jama, prilikom čega je napravljena terenska dokumentacija te

izrađen nacrt jame. Antropološki materijal, odnosno poremećeni ljudski ostaci te arheološki materijal, nalazio se na „polici“, te je sakupljen za daljnje analize.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Nakon završetka istraživanja, pristupilo se detaljnoj znanstvenoj valorizaciji antropoloških i arheoloških nalaza. Analiza antropoloških ostataka provode se na Institutu za antropologiju u Zagrebu korištenjem suvremenih metoda (bioantropologija, arheologija, analize drevne DNA, stabilnih izotopa, radiometrijske datacije, analize trovanja olovom i druge).

Što se tiče arheološkog nalaza, radi se o željeznom nožu, koji je cjelovito sačuvan, no površina mu je korodirana. Nož se može datirati u rimsko vrijeme, te je sličan noževima pronađenima širom područja Rimskog Carstva (usp. Radman-Livaja, 2020). Nož je predan u Restauratorsku radionicu Arheološkog muzeja u Zagrebu, gdje će biti provedeni konzervatorsko - restauratorski postupci, nakon čega će biti dio fundusa Zavičajnog muzeja Ozalj.

S obzirom na nalaz ljudskih ostataka, očito je da se jama koristila kao mjesto pokapanja, te bi se s obzirom na tipologiju noža mogao datirati u rimsko doba. Korištenje špilja i jama u pogrebne svrhe na početku, u drugoj polovini 3. stoljeća nije bilo neuobičajeno. Postoje brojne paralele na širem području Pokuplja i Korduna (Perkić, 2003; 2008). Ovi se ukopi najvjerojatnije mogu povezati s takozvanom *Ciprijanovom kugom*, čija je epidemija pogodila Rimsko Carstvo između 251. i 261. godine. Da bi se ova pretpostavka potvrdila, potrebno je pričekati rezultate radiokarbonskog datiranja. S obzirom da su i ostale analize još u tijeku, teško je za sada dati detaljniju interpretaciju ovog lokaliteta. No sigurno je da će biti iznjedreni zanimljivi rezultati koji će rasvijetliti prošlost ovog područja.

LITERATURA

- Bočić, N., Košpić, N., Pahernik, M., (2010): Morfogeneza površinskih i podzemnih krških oblika na području brdskog uzvišenja Lipnik, Dinarski krš, Hrvatska, sažetak rada, u: (ur. M. Garašić, S. M. Kovačević (ur.): *Prvi hrvatski speleološki kongres s međunarodnim sudjelovanjem*, Poreč, 24. i 27. studeni 2010., Hrvatski speleološki savez, Zagreb, str. 32-33.
- Radman-Livaja, I. (2020): A Late Roman knife from Siscia, u: I. Radman-Livaja, T. Bilić (ur.): *Zbornik radova u čast Anti Rendiću-Miočeviću*, Zagreb, Arheološki muzej u Zagrebu, str. 442-453.
- Razum, M. (2019): *Stručno izvješće o realizaciji programa zaštite i očuvanja arheološke baštine u 2019. - arheološko rekognosciranje općina Kamanje, Žakanje i Ribnik*, Zavičajni muzej Ozalj, Ozalj.
- Razum, M., Kušan, M. (2025.): *Stručno izvješće o realizaciji arheološkog pregleda terena u sklopu projekta "Brajski i paurski kraj – veza arheologije i usmene predaje unutar Općine Netretić"*, Zavičajni muzej Ozalj, Ozalj.
- Perkić, D. (2003): Antičke nekropole u špiljama kao posebnost kordunskog područja, *Subteranea Croatica*, 1, str. 39–49.

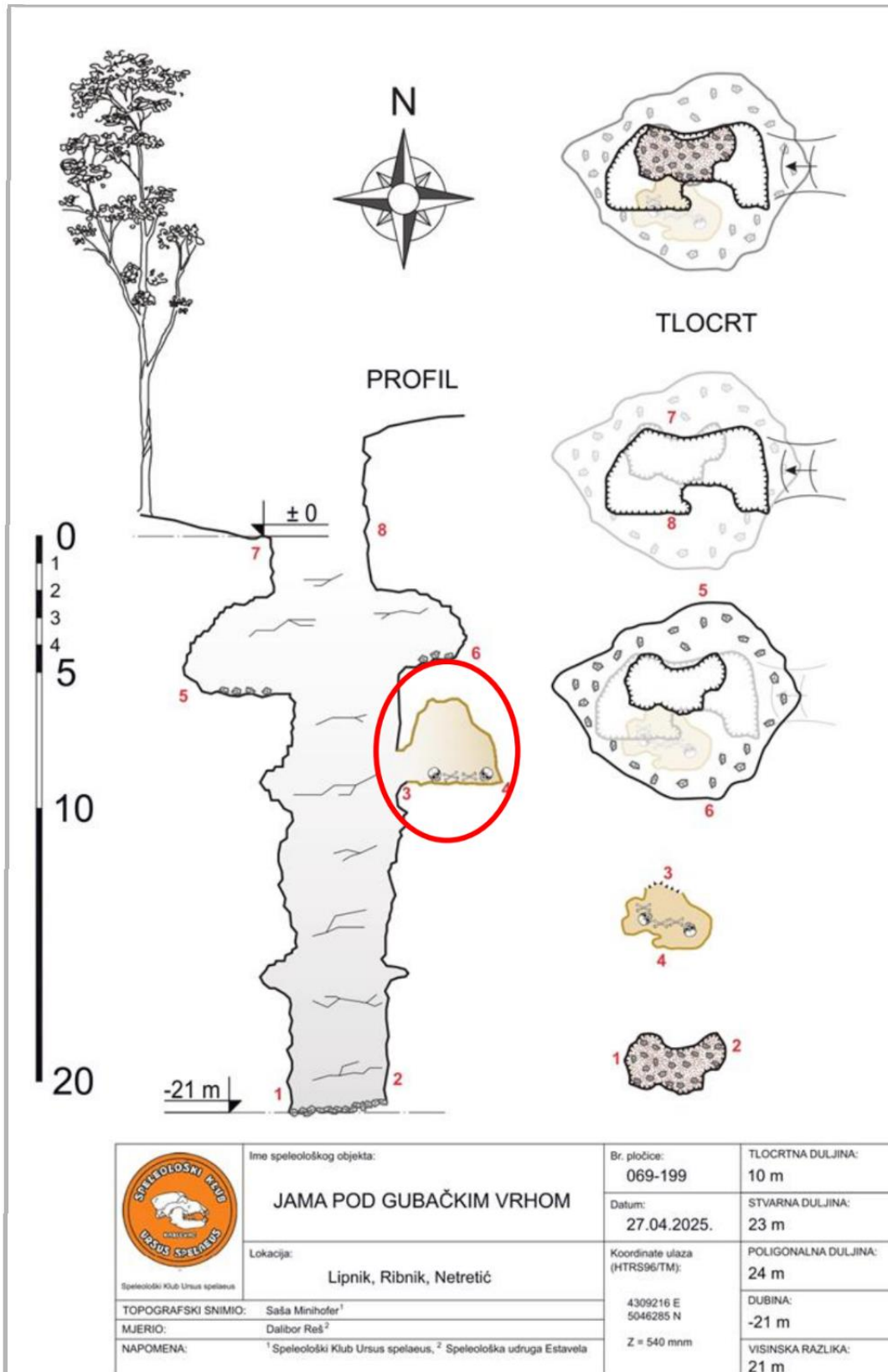
Slika 2. Članovi ekipe koja je sudjelovala u istraživanju (foto: H. Cvitanović)

Slika 3. Pogled na ulaz u jamu (foto: M. Razum)

Slika 4. Nalaz rimskog noža (foto: M. Razum)

Slika 5. Nacrt i tlocrt Jame pod Gubačkim vrhom s označenim prostorom gdje su nađeni arheološki i antropološki nalazi (autori: Saša Minihofer i Dalibor Reš)

STRUČNO IZVJEŠĆE O ARHEOLOŠKOM ISTRAŽIVANJU STAROG GRADA OZLJA - SEKTOR PARK

Predmet: Arheološko iskapanje

Županija: Zagrebačka županija

Općina: Ozalj

Projekt: Stari grad Ozalj - park

Investitor: Zavičajni muzej Ozalj

Voditelj arheoloških istraživanja: Dr. sc. Miroslav Razum

Zamjenik voditelja: Dr.sc. Ivan Drnić

Izrada arheološke nacrtne dokumentacije: Dr. sc. Miroslav Razum

Arheološki nadzor: Krešimir Raguž, dipl. arh., Konzervatorski odjel u Karlovcu,
Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine

Vrijeme arheoloških istraživanja: 14. srpnja do 15. rujna 2025. godine

UVODNE NAPOMENE

Stari grad smješten u naselju Ozalj, na hridini iznad rijeke Kupe, srednjovjekovni je grad Babonića i Frankopana pregrađen u vrijeme Zrinskih u reprezentativni dvor. Pripada među najznačajnije spomenike hrvatske srednjovjekovne arhitekture, te su na njemu prepoznatljive razvojne faze od 13. do 19. stoljeća (Laszowski, 1929; Regan, 2012). Kao takav nalazi se u registru zaštićenih kulturnih dobara RH, pod brojem Z-286, UP/I- 612-08/02-01/611.

Prostor Starog grada Ozlja također predstavlja jedno od najbogatijih arheoloških nalazišta kontinentalne Hrvatske, te je već u nekoliko navrat bio arheološki istraživani. Najveća istraživanja izvršena su u razdoblju od 1991. do 1995. godine kada je istražen prostor sjevernog dvorišta. Ta su istraživanja dokazala da život na Starom gradu traje od mlađeg neolitika i eneolitika, preko rimskog i ranosrednjovjekovnog razdoblja sve do kasnog srednjeg i novog vijeka. Nađeni su i zanimljivi srednjovjekovni ostaci, kao što su ostaci starog kasnosrednjovjekovnog bedema uz Babonić kulu te ostaci romaničke kapele, kao i mnoštvo pokretnih nalaza. Istraživanja izvedene 2000. i 2002. godine u središnjem dvorištu Starog grada, potvrdila su ranije rezultate istraživanja, no nažalost još uvijek nisu objavljena osim preliminarno.

U proljeće 2023. godine, pod vodstvom Zavičajnog muzeja Ozalj, pokrenuta su nova arheološka istraživanja. Prostor na kojem su poduzeta, nalazi se zapadno od južnog krila Starog grada, u sklopu prostora koji ima funkciju parka unutar Starog grada, te je bio pokriven travnatom površinom. Na ovom prostoru nisu ranije vršena istraživanja, što je bio dodatni razlog da se započne s arheološkim iskapanjima. Već su u površini bili vidljivi tragovi ranijih zidova koji su se nalazili pod zemljom s obzirom na to da je na tim mjestima vegetacija slabije rasla. Stoga je prema tome određena dispozicija sonde dimenzija 3 x 4 m tako da joj se rubovi protežu uz zidove. Već je prva godina istraživanja dala zanimljive rezultate, te su uz južni rub sonde otkriveni ostaci starijeg bedema. SJ 003 koji potječe vjerojatno s početka kasnog srednjeg vijeka, a s istočne strane ju zatvara mlađi zid SJ 002, koji se okomito naslanja na stariji bedem. Među pokretnim nalazima ističu se nalazi

novovjekovne i kasnosrednjovjekovne keramike, polovice kamene topovske kugle, te tri nalaza novca. Kako je većinu vremena istraživanja obavljao samo voditelj, uz povremenu prisutnost dvoje studenata-volontera i ostalih kolega iz Muzeja, dinamika radova je bila sporija. Unatoč tome definirano je 13 stratigrafskih jedinica, od kojih se krajnja najvjerojatnije može datirati u 16. stoljeće.

Istraživanja su nastavljena i u 2024. godini, za što je dobivena i financijska potpora Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. Nastavljena su istraživanja na postojećoj površini označeno kao kvadrant 1, gdje se pokazala prilično složena stratigrafija s puno tankih slojeva slojeva. Najzanimljiviji nalaz predstavlja zapečena podnica SJ 042 za koju je naknadno pomoću 14C metode utvrđena dotacija najvjerojatnije u 1. polovinu 12. stoljeća. Ona je s južne strane bila omeđena suhozidom SJ 040 te predstavlja neku vrstu terase. Najdublji sloj koji je istražen u kvadrantu 1, SJ 081, dao je zanimljive nalaze ranosrednjovjekovne keramike, te je također radiokarbonski datiran u 2. polovinu 9. ili 1. polovinu 10. stoljeća.

U međuvremenu je sonda je u dogovoru s nadležnim konzervatorom i vlasnicima Starog grada, proširena prema zapadu u dužini od 4 m i širini od 2 m, uz trasu postojećeg vodovoda zbog planova o postavljanju novog vodovoda i kanalizacije u doglednoj budućnosti. Ova proširenje je označeno kao kvadranti 2, 3 i 4. U kvadrantu 2, stratigrafija u većoj mjeri prati onu kvadranta 1 s obzirom da se nastavlja na njega, a također nalazi sjeverno od bedema SJ 002. U trenutku prestanka kampanje, krajnji istražen sloj je bio SJ 051. U kvadrantima 3 i 4, uklonjeni su recentni površinski slojevi, te je broj definiranih stratigrafskih jedinica do završetka kampanje iznosio 81. Odlučeno je da se arheološka istraživanja nastave i iduće godine kako bi se do kraja istražila površina na kojoj se vrše iskapanja.

TIJEK ISTRAŽIVANJA

Program “Stari grad Ozalj - park” realiziran je pod vodstvom Zavičajnog muzeja Ozalj, te je voditelj istraživanja bio dr. sc. Miroslav Razum, arheolog i dokumentarist Muzeja. Sredstva za arheološka istraživanja su realizirana uz potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske iz programa Javnih potreba u kulturi, te vlastitim sredstvima Zavičajnog muzeja Ozalj. Istraživanja su izvedena uz dozvolu nadležnog konzervatorskog odjela u Karlovcu (klasa: UP/I-612-07/25-02/00448, Urbroj: 532-05-02-09/3-25-02 od 4. srpnja

2025.), te uz suglasnost Družbe “Braća hrvatskog zmaja” kao vlasnika prostora (Urbroj: 829/2022 od 30. studenog 2022.). Istraživanje je izvedeno od 14. srpnja do 15. rujna 2025. godine s ukupno 35 radnih dana. U istraživanju su sudjelovali Marko Kušan i Antonela Kružić, oboje studenti arheologije, te studentica povijesti Marija Ferko. Svi oni su sudjelovanjem na ovom istraživanju stekli vrijedno praktično iskustvo koje će većini njih zasigurno biti korisno tijekom daljnjeg obrazovanja i budućeg zaposlenja. U pomoćnim poslovima su također sudjelovali i studenti Mislav Mateljan, Viktorija Jandri i Daniel Brložan, te učenica Dorotea Jurina.

Dinamika radova nije bila ujednačena, te je ovisila o složenosti stratigrafije, koja je na ovom lokalitetu izuzetno velika, te o vremenskim uvjetima kao i o dostupnosti pojedinih studenata. S obzirom da se radilo o ljetnim mjesecima, većinu su vremena bile velike vrućine, a povremeno i pljuskovi, što je u većoj ili manjoj mjeri utjecalo na tijek radova. Iskop je vršen ručno s pomoću alata, sakupljani su svi nalazi, te je sva iskopana zemlja još dodatno pregledavana kako bi što više nalaza bilo sakupljeno. Tijekom iskopavanja, vođena je terenska dokumentacija, te su sve stratigrafske jedinice fotografirane i evidentirane u određene formulare, a također su i svi nalazi evidentirani. Moguće pronađene strukture su snimljene totalnom stanicom kako bi kasnije mogle biti nacrtane s pomoću CAD programa.

Na samom početku arheoloških radova, prije nego se nastavilo s iskapanje, površina cijele sonde je očišćena od nanasene zemlje i vegetacije koja je izrasla u skoro godinu dana od zadnjih radova. Nakon toga pristupilo se uklanjanju slojeva na cijelom prostoru sonde 1, odnosno u kvadrantima 1, 2, 3 i 4.

Kvadranti 1 i 2

Kvadrant 1, koji je otvoren 2023. godine, pravokutnog je oblika i čije rubove omeđuju zidovi SJ 002 i 003 s istočne odnosno južne strane, dok je u kroz sjeverni dio sonde dijagonalno prolazi trasa postojećeg vodovoda s čije je južne strane ostavljen kontrolni profil širine oko 20 cm. Na njega se sa zapadne strane nadovezuje kvadrant 2, otvoren 2024. godine, koji je oblika pravokutnog trokuta stranica dužine 3, 8 i 3, 8, m. Odlučeno je da se prvo počne s uklanjanjem slojeva iz kvadranta 2, kako bi se njena relativna visina u ovom dijelu sonde ujednačila, s obzirom da je u kvadrantu 1 bilo istraženo više slojeva. Prvo je uklonjen SJ 051, ispod kojeg se nalazi SJ 057, u koji je pak bila ukopana plitka zapuna SJ 088/089. U SJ 054, sloju žbuke smještenom ispod SJ 057, pronađen je poseban nalaz većeg

željeznog noža (PN 55), koji je gotovo u cijelosti sačuvan. Dalje je slijedio SJ 055, zatim SJ 065 te ispod njega SJ 066. Žbukasti sloj SJ 068 se nalazi ispod njega, u jednom dijelu kvadranta 2, a ispod njega se nalazi SJ 070 koji se prostire po čitavom kvadrantu. U njemu su ulomci keramike većih dimenzija, odnosno manje fragmentirani nego u ostalim slojevima u ovom kvadrantu. Ispod njega slijede SJ 070, a zatim SJ 075. Nakon uklanjanja potonjeg, nađen je žbukani pod SJ 077, koji se također javlja i u kvadrantu 1, no tamo je otkriven samo njegov rub, dok se u kvadrantu 2 prostire skoro na čitavoj površini. Odlučeno je u dogovoru s Konzervatorskim uredom Ministarstva kulture u Karlovcu da se ova podnica neće uklanjati, nego eventualno kad se sonda proširi te kada bude bilo moguće istražiti cijelu površinu podnice. Ispod SJ 077 se nalazi SJ 081, do kojeg je istraženo i u kvadrantu 1 prošle godine, te su iskapanja nastavljenata simultano i u kvadrantu 1. U ovom sloju su keramički nalazi, kao i uzorci životinjskih kostiju bili prilično fragmentirani, no također je nađena i veća količina troske i zapečene zemlje. Krajnji sloj koji je definiran u ovom dijelu sonde je SJ 110, crvenkasti sloj, koji se sastoji od crvenkaste zapečene zemlje te komada troske i kamenja. Zbog tvrdoće sloja, kao i zbog premalih dimenzija površine koja bi se mogla istraživati, odlučeno je da se ovdje daljnja istraživanja zaustave.

Kvadranti 3 i 4

Kvadranti 3 i 4 smješteni su južno od zida SJ 002, te prate očekivanu trasu novog vodovoda i kanalizacije, svaki u dužini od 4 i širini od 2 metra. Zbog velike debljine zida SJ 002 koji se javlja odmah ispod površinskog sloja 001, površina koja se istražuje u kvadrantu 3 je zapravo pravokutni trokut sa stranicama dužine 2, 2,5 i 3,2 m. Prethodne godine, uklonjeni su pojedini površinski slojevi Istraživanja su, nakon čišćenja sonde, započela s uklanjanjem SJ 082/083 i 084/085 u kvadrantu 4. Radi se o manjim okruglim, plitkim, žutim pjeskovitim zapunama s recentnim nalazima. One su ukopane u SJ 087. Iznad njega se također u zapadnom dijelu kvadranta 4 nalazi SJ 086, sloj srednje velikog kamenja, koje je vjerojatno urušenje. Nakon njihovog uklanjanja, pristupilo se s istraživanjem SJ 087, svijetlosmeđeg sloja zemlje pomiješane s komadićima kamena i žbuke. Ispod njega se nalazi SJ 090, tanki sloj žute šute, a ispod njega se pak nalazi smeđi pjeskoviti sloj SJ 091. Svi ovi slojevi su ograničeni samo na zapadni dio kvadranta 4, te se vjerojatno protežu i u susjedni kvadrant 5. Svijetlosivi rahli sloj s komadićima žbuke, SJ 091, proteže se ispod njega po cijeloj površini kvadranta 3 i 4. Ispod njega se u kvadrantu 3 u kutu između južnog profila i zida SJ 002 nalazi SJ 093, smeđi polu-rahli sloj pomiješan s komadićima žbuke. SJ 094, koji se prostire ispod

ovog sloja kao i ispod površinskog SJ 001, po cijeloj površini kvadranta 3 i 4, jest žućkasto-svijetlosmeđi sloj pomiješane gline i pijeska. U njemu je nađeno mnogo nalaza keramike i uzoraka kostiju, a posebno se ističe nalaz srebrnog novca.

Uz zid 002, na granici kvadranta 3 i 4, nađeni su najviši ostaci SJ 098, malog pravokutnog objekta zidanog od obrađenog i neobrađenog kamenja te opeke, dimenzija 100 x 120 cm. Ispod SJ 094, u većem dijelu kvadranta 3, nalazi se SJ 097, tvrdi žuti sloj žbuke. Ispod njega se u istočnom dijelu kvadranta 3, uz zid SJ 002, nalazi SJ 099, tamnosmeđi sloj s malim ulomcima žbuke, kamenčića i opeke. Ispod njega se na cijeloj površini kvadranta 3 i 4 prostire SJ 100, crni, blago pjeskoviti sloj pomiješan s komadićima žbuke, opeke i ugljena. Njegovim uklanjanjem, uz istočni zid objekta SJ 098, na granici kvadranta 3 i 4, definiran je SJ 101, žuti sloj nepravilno kvadratnog oblika koji se sastoji od žbuke i oblutaka. Zapadno od njega, uz južni zid objekta SJ 098, nalazi se bijeli sloj žbuke, SJ 102, također manjih dimenzija te nepravilnog oblika, no ne spaja se sa SJ 101. U zapadnom dijelu kvadranta 4, nalazi se sloj identičnog izgleda kao SJ 102, no nije povezan s njim. Ispod SJ 102 i SJ 104, nalaze se SJ 103, odnosno SJ 105, žuti pjeskovito-glinasti slojevi. Između ova dva sloja nalazi se kanalić zidan od opeke, čiji su istočni i zapadni zidovi označeni kao SJ 106, odnosno SJ 107, a zapuna kao SJ 108. Kako bi se što bolje istražila trenutna situacija te obuhvatio cijeli objekt SJ 098, kao i definirala trasa postojećeg vodovoda, odlučeno je da se kvadrant 4 proširi prema sjeveru. Ovo proširenje je označeno kao kvadrant 4 - aneks, oblika je pravokutnog trokuta stranica 3,5 i 2 m, te ga sa sjeverne strane omeđuje zid SJ 002. Stratigrafska situacija ovdje je uglavnom prati onu u zapadnom dijelu kvadranta 4, uz dva odstupanja, Naime u samom kutu između zida SJ 002 i zapadnog profila, nalazi recentna zapuna crne boje te vodovodna cijev, koja je presjekla sve slojeve iznad SJ 097 te oštetila zid na ovom dijelu. Također u dijelu kvadranta 4 između zida SJ 002 i SJ 098, stratigrafski unutar sloja 100, uočen je tanki žuti glinasto-pjeskoviti sloj SJ 115, koji je vjerojatno nastao u istom vremenskom momentu kao SJ 100. Nakon što su se istražili SJ 104 i 105, koji slijede ispod SJ 100, čime je izjednačena relativna visina, pristupilo se daljnjem istraživanju cjelokupnog kvadranta 4 i njegovog aneksa.

Prvo je istražena je SJ 108, odnosno zapuna od kanalića omeđenog SJ 106 i 107, u kojem je nađena veća količina nalaza keramike te malo uzoraka kostiju. Uklanjanjem SJ 108, otkriveno popločenje kanalića, SJ 118, koje se sastoji od dva reda opeke. Kanalić se proteže u smjeru sjever-jug, te počinje uz južni zid objekta SJ 098, točnije ispod nadsvodnog luka SJ 119, zidanog od reda opeke. Zatim se pristupilo uklanjanju žutih slojeva žbuke 103 i 105,

ispod kojih se nalaze SJ 117, odnosno 109, koji su poput SJ 108, svijetlosmeđe boje, rahlije konzistencije, te sadrže komadiće žbuke. Odlučeno je da će se prvo istražiti dio kvadranta 4 zapadno od SJ 107, odnosno zida kanalića.

Ispod SJ 117, u kojem je nađen velik broj nalaza, otkriven je SJ 121, sivkasto-žučkaste boje, koji također sadrži malo pijeska. Ispod njega nalazi se bijeli rahli sloj šute, SJ 123, koji je vjerojatno ostatak žbuknog poda. Njegovi su ostaci na istoj relativnoj visini sa SJ 123 uočeni na tri mjesta te su označeni kao SJ 124, 125 i 126. Ispod ostataka poda nalazi se tanki tamnosmeđi sloj zemlje s komadićima žbuke, SJ 127. Nakon njegovog uklanjanja, definirana je izuzetno zanimljiva situacija. Uz sam zid SJ 002, nalazi se zidana struktura SJ 130 u širini jednog metra, te je paralelan s pružanjem smjera zida. Južno od njega na istoj relativnoj visini, nalazi se SJ 129, žbukani pod, koji se proteže u širini od oko 1 i pol metar. Južno pak od njega, nalazi se SJ 133, sloj miješane crne i smeđe zemlje, koji sadrži relativno malo nalaza, no prilično je debeo. Ispod njega se nalazi sloj koji izgleda identično, no zbog velike koncentracije kamenja, označen je kao SJ 134. Slijedi tanki crni sloj SJ 135, a ispod njega se nalazi bijeli sloj šute SJ 136. Najdonji istraženi sloj SJ 137, sastoji se od velikih komada kamenja povezanih žbukom, te se vjerojatno radi o urušenju zida. Zbog velikih dimenzija kamenja koje nije bilo moguće izvaditi, te posljedično tome zbog jako male površine koja je ostala slobodna za iskapanje, radovi su ovdje prekinuti. Istraživanja su dalj nastavljena u kvadrantima 3 i 4 istočno od zida kanalića SJ 106, gdje se pristupilo uklanjanju sloja 109 koji je iznjedrio velik broj nalaza. Ispod njega je definiran svijetlosmeđi sloj SJ 138, koji je jako sličan ili čak isti kao SJ 120. Na ovom mjestu su radovi prekinuti, i nastaviti će se sljedeće godine s novom sezonom istraživanja.

U međuvremenu se također pristupilo istraživanju unutar objekta SJ 098, što je postalo moguće zahvaljujući proširenju sonde. Vršni sloj čini SJ 111, crvenkasti sloj pomiješan s manjim komadima žbuke i lijepa, s većom količinom nalaza keramike i uzoraka kostiju. Ispod njega se javlja žučkasti sloj žbuke, u kojem je nađeno jako malo nalaza. No svijetlosmeđi rahli sloj SJ 114 koji se nalazi ispod njega je bio izuzetno bogat nalazima, a posebno se ističu nalaz gotovo cijele keramičke posude (PN 75). Ispod njega slijedi žučkasto-smeđi SJ 116, a ispod njega SJ 120, koji se sastoji od miješane tamnosive i žute zemlje. I u potonja dva sloja, kao i u SJ 114, nađena je velika količina keramičkih ulomaka većih dimenzija, a u SJ 120 je pronađen i komad potpuno cijele posude (PN 79). Slijedi SJ 128, sloj koji se sastoji od miješane žute, crvene i smeđe zemlje, te koji sadrži veće komade žbuke, vjerojatno ostatke poda objekta. Tanki bijeli sloj šute SJ 131, te tamnosivi sloj SJ 132, koji stratigrafski slijede, nalaze se ispod razine temelja objekta SJ 098. Ispod SJ 132 nalazi se SJ

130, odnosno zid koji se nalazi i u ostatku kvadranta. Ispod njega se nalazi SJ 122, tamnosivi sloj sa sporadičnim komadima riječnih oblutaka i komadića žbuke, te velikim brojem većeg kamenja, a koji također sadrži i velik broj nalaza keramike.

Sonda je također proširena i prema zapadu uz trasu današnjeg vodovoda, za oko 12 m², te je to proširenje označeno kao kvadranti 5 i 6. Nakon uklanjanja površinskog SJ 001, pristupilo se uklanjanju recentnog sloj ugaženog šljunka SJ 071. Zbog nailaska na strujni vod, radovi su bili privremeno zaustavljeni, te nastavljeni nakon što je ustanovljeno da kabel nije pod naponom tijekom dana. Nastavljeno je dalje s uklanjanjem sloja SJ 069, ispod kojeg se nalaze SJ 087, te SJ 092. Radi odluke da se daljnji radovi fokusiraju na kvadrant 4, daljnja istraživanja su ovdje zaustavljena, te će biti nastavljena sljedeće godine.

Već tijekom, a pogotovo nakon prestanka istraživanja, uslijedilo je čišćenje i obrada nalaza. Kako bi se metalni predmeti pronađeni tijekom ove godine konzervirali, te spriječili njihovo propadanje, 42 nalaza je poslano u Restauratorsku radionicu Arheološkog muzeja u Zagrebu, gdje će biti provedena konzervatorsko restauratorska istraživanja. Nesumnjivo je da će restaurirani predmeti dobiti na svojoj estetskoj vrijednosti te obogatiti fundus Muzeja. No važnije od svega, biti će moguća točnija determinacija nekih od predmeta budući da korozija sakriva njihov izvorni izgled. Također će pomoću točno determiniranih nalaza novca biti moguće datirati određene slojeve. S ciljem dobivanja što preciznije datacije za pojedine faze korištenja prostora, pet uzoraka kostiju te jedan uzorak žbuke poslano je na AMS radiokarbonsku dataciju. Dobiveni apsolutni datumi će nadopuniti apsolutne datume koji su nam do sada poznati kao i relativno kronološku dataciju.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA I VALORIZACIJA NALAZIŠTA

Kao što je to već potvrđeno dosadašnjim istraživanjima, a potvrdilo se također i ove godine, vidljivo je jugoistočni dio Starog grada Ozlja ima izuzetno složenu stratigrafiju, barem što se tiče kasnosrednjovjekovnog i novovjekovnog razdoblja koje je do sada istraživano. Na cijelom prostoru koji se istražuje se to očituje u vrlo velikom broju stratigrafskih jedinica, te su slojevi zemlje relativno tanki. Najvjerojatnije je to rezultat dinamičnih aktivnosti na ovom dijelu prostora Starog grada, to jest dinamičnog života. To se vjerojatno najprije odnosi na građevinske aktivnosti, što se vidi po prisutnosti žbuke i pijeska u većini slojeva, te je moguće da je to rezultat čestih popravaka zidova. Tu valja pribrojiti i zidane konstrukcije koje su i ove godine pronađene. To potvrđuje dosadašnje pretpostavke da je cjelokupni prostor intenzivno koristilo osoblje koje je živjelo i radilo u Starom gradu,

poput službenika, obrtnika i običnih radnika, a ovdje su vjerojatno boravile i domaće životinje. Sve je to rezultiralo brzim deponiranjem sedimenata, što je na kraju dovelo do prilično debelog kulturnog sloja, što dokazuju i ovogodišnja istraživanja kako u istočnom (kvadranti 1 i 2), tako i u zapadnom dijelu (kvadranti 3, 4, 5 i 6) sonde 1. Većina istraživanja je ove godine bilo izvedeno u zapadnom dijelu sonde 1 koji se nalazi južno od zida SJ 002. I ovdje se pokazalo da se radi o izuzetno debelom kulturnom sloju, čemu u prilog govori i činjenica da je relativna visina najdonjeg do sada definiranog sloja oko 240 centimetara ispod početne površine. To je posebno zanimljivo ako se ima u vidu da se radi o jako kratkom vremenskom razdoblju, od sredine 16. stoljeća nadalje, čime se posebno ističe dinamika života na Starom gradu.

Zidane strukture

I ove su godine pronađene zanimljive strukture koje svjedoče o kompleksnoj građevinskoj aktivnosti na Starom gradu, što je posebno vidljivo u zapadnom dijelu sonde (kvadranti 3 i 4) gdje su otkrivene zanimljive ranonovovjekovne strukture. Nalaz gornje površine zida SJ 130, koji se nalazi ispod zida SJ 002 je prilično neočekivan nalaz. Naime smatrali smo da zid SJ 002 bio u funkciji vanjskog bedema do sredine 16. stoljeća. Naime, zbog pojačane turske opasnosti, podiže se vjerojatno između 1556. i 1559. godine današnji vanjski bedem Starog grada (Regan, 2012: 88). No nalaz još starijeg zida opovrgava mogućnost funkcije SJ 002 kao vanjskog bedema, te je tu ulogu vjerojatno imao SJ 130. Ovaj je zid širok oko 1 metar, te se pruža odmah uz zid SJ 002, paralelno s njim, u pravcu istok-zapad. Građen je tako što se na vanjskim licima nalazi uzduž postavljeno grubo priklesano kamenje, dok mu se jezgra sastoji od manjeg kamenja pomiješanog sa žbukom. Nakon što je zid srušen, na relativnoj visini gornje plohe ostataka zida, južno od njega, napravljen je žbukani pod, što znači da se na ovom mjestu možda nalazio neki zatvoreni prostor. Nalazi keramike iz tankog crnog sloja, SJ 127, govore u prilog tome da se rušenje zida i gradnja žbukanog poda dogodila oko sredine 16. stoljeća, odnosno u doba gradnje sadašnjeg vanjskog bedema. Nešto kasnije je iz za sada nepoznatog razloga, podignut novi prilično debeo žbukani pod, ostaci kojeg su označeni kao SJ 123, 124, 125 i 126, što znači da se ovaj prostor i dalje nastavio koristiti možda za stambenu namjenu. Nalazi veće količine prozorskog stakla daju naslutiti da su se na zidu SJ 002 možda nalazili prozori, te da je prostor bio natkriven. Kakav god da je bio karakter prostora, nalazi ovih struktura svjedoče o intenzivnoj građevinskoj aktivnosti koja se događa u vrijeme turske ugroze. U isto vrijeme vlasništvo

Starog grada prelazi od obitelji Frankopan u ruke obitelji Zrinski, te je također za očekivati da su novi vlasnici prilagođavali novostečenu utvrdu svojim potrebama.

Posebno je zanimljiva i nalazima vrlo bogata bila struktura SJ 098. Radi se o malom pravokutnom objektu dimenzija 1,2 x 1 m, koji je prizidan s južne strane zida SJ 002. Njegova tri zida (SJ 002 zatvara objekt sa sjeverne strane) su građena od opeke, te klesanog i neobrađenog kamena različitih dimenzija, te djeluje da je građen nekvalitetno s pristupačnim materijalom. Radi se vjerojatno o gnojnici od zahoda, za koju imamo paralele iz razdoblja novog vijeka i na drugim starim gradovima, poput Velikog Tabora ili Dvorca Oršić u Gornjoj Stubici. U njoj je nađen velik broj keramičkih nalaza, velikih dimenzija i izuzetno male fragmentiranosti, što je tipično za ovakve vrste objekta. Ističu se i dva nalaza cijelih keramičkih posuda, što govori u prilog tomu da je ovaj objekt bio ispunjen tekućinom što je i dovelo do toga da posude ostanu sačuvane. Objekt se s obzirom na keramički materijal, najvjerojatnije može datirati u 17. stoljeće. Ipak, uz ovaj objekt ostaju nekoliko nepoznanica. Naime, ispuna kanalića (SJ 108) koji se nastavlja južno od objekta, za razliku od materijala nađenog unutar objekta, sadrži stariji materijal koji bi se mogao datirati u 16. stoljeće. To bi značilo da se kanalić prestao koristiti prije nego pretpostavljena gnojnica, što postavlja pitanje na koji se način kasnije rješavala odvodnja viška vode iz objekta. Druga nejasnoća proizlazi iz činjenice da je objekt potpuno zazidan, odnosno da ne postoji otvor kojim bi voda mogla otjecati u kanalić. Postoji mogućnost da se voda možda procjeđivala kroz zid koji je onda na taj način služio poput filtra. Također je nejasna i funkcija zidanog luka SJ 119, no nije vidljivo da je njegova konstrukcija na bilo koji način poremetila stratigrafiju te presjekla kanalić. Stoga ova pitanja za sada ostaju bez odgovora.

Slojevi razvijenog i ranog srednjeg vijeka istraživani su u istočnom dijelu sonde, te . Najzanimljiviji nalaz čini žbukani pod 077, koji je sačuvan na gotovo cijelom prostoru kvadranta 2, uz zid SJ 002. Sloj SJ 081 koji se nalazi ispod njega datiran je prošle godine pomoću 14C metode u vrijeme 877. i 959. godine (57.1%), te se može pretpostaviti da je pod potječe najranije iz vremena kasnog 9. ili prve polovine 10. stoljeća. Pod je prilično neravan, te je moguće pretpostaviti da se ova površina koristila u gospodarske svrhe, ili je bila podloga za pod popločen opekom ili kamenim pločama. Najdonji definirani sloj na ovom dijelu sonde je SJ 110, crveni zapečeni sloj koji sadrži mnogo troske, što upućuje na određenu metaluršku aktivnost. Nažalost zbog jako malo površine koja je bila otkrivena (manje od 1m²), nije moguće dati potpunije objašnjenje o karakteru ovog sloja.

Nalazi keramike

Što se pokretnih nalaza tiče, ovogodišnja istraživanja su dala očekivano jako veliki broj keramičkih nalaza. Gotovo svi takvi nalazi koji se mogu pripisati novom vijeku pronađeni su ove godine u kvadrantima 3, 4, 4-aneks, 5 i 6. U gornjim slojevima koji pripadaju vremenu od 17. stoljeća nadalje, keramika je napravljena od pročišćene gline bez ili s vrlo malo primjesa, bolje pečena te svijetle boje, najčešće bež tonova. Prema oblicima, najčešće se radi o stolnom posuđu među kojim su najčešće posude za vodu s visokim profiliranim ručkama. Rubovi posuda su najčešće izvrnuti s jednostavnom profilacijom. Dio ulomaka je i ukrašen crvenim bojanim linearnim motivima, a česti su i ulomci sa glazurom, najčešće zelenom, no javljaju se žuti i smeđi tonovi. Manji je broj keramičkih nalaza pripada majolici koja je najčešća u slojevima iz 17. stoljeća. Motivi koji se javljaju na toj keramici su najčešće biljni, slikani plavom bojom na bijeloj površini. Također se nalaze i ulomci pećnjaka, tipičnog baroknog i renesansnog izgleda, najčešće prekrivenih zelenom glazurom. U slojevima koje je moguće datirati u 16. stoljeće, većina keramike ima površinu tamnijih tonova, te sadrži primjese kvarcnih kamenčića. Oblici posuda su slični kao u prethodnom sloju, no primjetan je veći broj tanjura. Rubovi posuda su višestruko profilirani te najčešće zadebljani na vanjskom dijelu oboda. Također pećnjaci u obliku pločica gotovo nedostaju, a prevladavaju pećnjaci u obliku čaša.

Što se tiče srednjovjekovne keramike, ona je pronađena isključivo u kvadrantima 1 i 2. Preliminarno se može reći da se radi se o tipičnoj ranosrednjovjekovnoj keramici, bolje pečenoj, grube teksture, čije stjenke sadrže grublje anorganske primjese. Boja površina stijenki kreće se od sivkastih i oker tonova preko crvenkastih do gotovo crnih. Po oblicima, većinom se radi o stolnom posuđu tanjih stijenki i jednostavnih izvijenih rubova, a također velik broj ulomaka pripada kuhinjskom posuđu. U slojevima razvijenog i kasnog srednjeg vijeka obodi posuda su najčešće dvostruko profilirani sa zadebljanjima na vanjskoj strani oboda. Općenito najbliže paralele za novovjekovni i kasnosrednjovjekovni keramički materijal možemo naći na Starom gradu Bariloviću (Krpmotić, 2014.) i Starom gradu Dubovcu (Tkalčec, 2024.). Nalaz „finijeg“ posuđa, u prvom redu majolike, je relativno malo, a prevladavaju ljestvičasti i cvjetni motivi slikani plavom bojom na bijeloj pozadini. Sličnu keramiku nalazimo među ostalima na Vrbovcu, Čanjevu, Kamenskom, Medvedgradu i Susedgradu, gdje se javlja od 2. polovine 15. do kraja 16. stoljeća (Čimin, 2008c: 105- 108). Radi se o skupocjenim proizvodima koji su vjerojatno nastali u radionicama na području Romagne ili Marche, ili su njihova imitacija.

Kod starije keramike iz slojeva koji se mogu pripisati vremenu 9.-11. stoljeća, radi se o jednostavnim izvinutim obodima, često okomito „odreznih“ na samom rubu. Posude su većinom neukrašene, dok su one ukrašene najčešće imaju jednostavne dekoracije kao što su vodoravne udubljene linije, ili plastičnih traka s utisnutim ukrasom. Kod ranosrednjovjekovne keramike, ukrašavanje je često izvedeno ukrašavanjem pomoću kotačića čime se tvore višestruke vodoravne točkaste linije. Ipak kod ove se keramike najviše ističu ukrasi u obliku valovnica, najčešće višestrukih nizova. Potrebno je i napomenuti da je nalaza keramike, iako se radi o velikom broju, relativno malo u odnosu na mlađe kasnosrednjovjekovne i novovjekovne slojeve. Također je velika većina keramike izuzetno fragmentirana, ulomci su malih dimenzija, te je gotovo nemoguće pronaći dva ulomka iste posude. Zbog relativno male količine nalaza možemo pretpostaviti da se ovaj prostor nije koristio za odlaganje odbačenog materijala nego za svakodnevne aktivnosti, čiji je intenzitet i doveo do jako velika fragmentacije nalaza.

Ipak, teško je za sada dati kategoričke tvrdnje zbog male površine iskopa. Ipak, sigurno je da će buduća obrada keramičkih nalaza, zbog velike količine materijala i složene stratigrafije, nesumnjivo rezultirati jako detaljnom tipološko-kronološkom sekvencom. Nalazi ranosrednjovjekovne keramike bi se mogli pripisati 3. fazi tzv. skupine Drava – Mura – Sava 3 (Bekić, 2016: 95-96), te slične primjerke nalazimo na širokom području sjeverozapadne Hrvatske. Ipak tu se radi o nasebinskim nalazištima, dok nalazi ove vrste keramike na visinskom utvrđenju predstavlja jedinstveni nalaz u sjeverozapadnoj Hrvatskoj.

Metalni nalazi

Od metalnih nalaza, najznačajniji su nalazi komada novca, kojih je svih četiri komada pronađeno u kvadrantima 3 i 4 u novovjekovnim slojevima. Jedan od njih je ugarski obol najvjerojatnije iz 1. polovine 17. stoljeća, kovan u Kremnici, no točna determinacija nije za sada moguća zbog korodiranosti površine. Za drugi kovani novac se može reći da se radi o srebrnom pfenigu kovanom između 1528. i 1556. u Linzu. Ova dva nalaza datiraju slojeve u kojima su nađeni (SJ 094 odnosno SJ 101) te su u skladu za keramičkim materijalom nađenim u spomenutim slojevima. Za ostala dva nalaza novca zbog prevelike korodiranosti za sada nije moguća determinacija, te će ista biti moguća nakon provedene restauracije.

Nalazi oružja koji su ove godine pronađeni u relativno velikom broju govori o fortifikacijskom značaju dvorca i mogućim stalnim sukobima. Ove je godine u novovjekovnim slojevima nađeno čak sedam komada željeznih vrhova strelica od samostrela,

piramidalnog četverostranog oblika. Nalazi ovakvih vrhova strelica nađeni su na mnogim starim gradovima, poput Velikog Tabora (Hirschler i Madiraca, 2011: 233), Čanjeva (Čimin, 2008: 198) te Vrbovcu (Tkalčec, 2010: 96-97). Zanimljivo da iz istog kronološkog konteksta potječu i nalazi pušćanih zrna, dva manja olovna i jedno veće napravljeno od željeza. Jedno manje zrno je čak i deformirano, najvjerojatnije zbog udarca u tvrdi površinu, što je dokaz da je bilo ispaljeno. Nalazi pušćanih zrna su također česti na onodobnim lokalitetima kao što su Ružica grad (Radić i Bojčić, 2004: 153), Veliki Tabor (Hirschler i Madiraca, 2011: 233), Vrbovec (Tkalčec, 2010: 98). Prema keramičkom materijalu nađenim u istom kontekstu, ovi se nalazi oružja mogu datirati u 16. stoljeće. Nalazi vrhova strelica samostrela u slojevima s pušćanim zrnima također to potvrđuju budući da je to doba kada vatreno oružje polako zamjenjuje samostrele. S obzirom da je to vrijeme borbi s Turcima, moguće je da su ovi predmeti dokaz jednog od turskih napada. Osim vrhova strelica za samostrel, nađen je i jedan nalaz vrha strelice za luk, što se zaključuje po tome što je manjih dimenzije i listolikog oblika. Ovaj je primjerak za razliku od ostalih, nađen u kvadrantu 2 te se može datirati najvjerojatnije u 12. stoljeće. Najbolje paralele za ovaj predmet mogu se pronaći na utvrdi Paka gdje ih je pronađen veliki broj (Šimek, 2012: 88-89).

Također je nađeno čak sedam komada noževa, od kojih je šest manjih dimenzija, te se mogu definirati kao jedeći pribor. Radi se o tipu noža s trakastom drškom koji se javljaju krajem 14. stoljeća, a od 15. stoljeća prevladavaju nad noževima s trnom za nasad radi veće stabilnosti sječiva (Sekulić, 2014: 65). Posebno je zanimljiv primjerak koji je gotovo u potpunosti sačuvan zajedno s koštanom drškom, te jedan fragmentirani primjerak s tragovima drvene drške omeđene brončanim limom. Svih ovih šest primjeraka je nađeno u kvadrantima 3 i 4 te se mogu datirati u vrijeme 16. i 17. stoljeća. Jedan komad noža nađen u kvadrantu 2 najvjerojatnije potječe iz 14. stoljeća, te se ističe velikom dužinom od oko 40 centimetara. Zbog korodiranosti predmeta za sada ne možemo zaključiti koja je bila njegova funkcija, odnosno radi li se o kuhinjskom, bojnem ili lovačkom nožu. Za ostale primjerke sa Starog grada Ozlja analogije možemo naći na lokalitetima Stari grad Barilović (Sekulić, 2014: 65-66) i utvrda Čanjevo (Čimin, 2008b: 211).

Od ostalih metalnih predmeta vrijedi spomenuti komad željeznog ključa te manju željeznu kopču, vjerojatno za obuću. Većinu ostalih metalnih nalaza za sada ne možemo determinirati zbog uznapredovale korozije na njihovim površinama, no to će vjerojatno biti moguće nakon provedenih restauratorskih zahvata.

Stakleni nalazi

Gotovo svi stakleni nalazi nađeni su u kvadrantima 3, 4 i 4-aneks, te se mogu datirati u 16. stoljeće. Ovdje se u skoro svim slučajevima radi o ulomcima okruglog prozorskog prozirnog stakla. Ovakav se način ostakljivanja prozora koristio od 15. stoljeća, a staklo je izrađivano puhanjem ili na brzovrtećoj ploči. Ostakljeni prozori mogli su se naći jedino na domovima bogatijih plemića, tek nakon pojave prozirnog stakla u 16. stoljeća počinje njegova nešto šira upotreba (Miletić : 157). Nalazi prozorskih stakala nalazimo na sličnim plemićkim gradovima poput Vrbovca (Tkalčec, 2010: 85) i Velikog Tabora (Hirschler i Madiraca, 2011: 232-233). Nađeno je i nekoliko dijelova olovnih okvira u koje se staklo umetalo. Svega nekoliko ulomaka stakla može se pripisati staklenim posudama. Ističe se ulomak čaše s rebrastim donjim rubom, te se ovdje najvjerojatnije radi o mletačkom importu iz druge polovine 15. ili 1. polovine 16. stoljeća (Gasparetto, 1975). Poznato je da je stakleno posuđe tijekom srednjeg vijeka bilo općenito skupo i dostupno skoro isključivo plemićima. Stoga je mala količina takvih ulomaka koji su do sada pronađeni na ovom prostoru možda odraz relativne udaljenosti palasa te korištenja ovog dijela prostora kompleksa utvrde za gospodarske svrhe.

Nalazi koštanih predmeta

Koštanih nalaza je jako malo nađeno, svega dva komada. Radi se o koštanoj drški, vjerojatno neke alatke, te o igraćoj kocki, koja predstavlja i jedan od najzanimljivijih nalaza ove godine. Dva komada igraćih kocki pronađeno je i prošle godine na ovom lokalitetu. Radi se o izuzetno rijetkom nalazu, ako se zna da su do sada su u kontekstu srednjeg i ranog novog vijeka igraće kocke pronađene jedino prilikom istraživanja samostana u Svetom Petru u Šumi (Orlić, 2011: 410) te u utvrdi Čanjevo (Višnjić, 2008: 109). Kocka pronađena ove godine je iz nešto mlađeg razdoblja, te je možemo datirati u 16. stoljeće. Ovakva vrsta nalaza je posebno zanimljiva jer dodatno pojašnjava svakodnevni život na ovom mjestu tijekom prošlosti, gdje su se ljudi u slobodnim trenucima i zabavljali, kako u srednjem vijeku, tako i tijekom renesanse.

Uzorci ostataka životinja

Nađen je jako veliki broj uzoraka životinjskih kostiju, za koje je teško dati makar preliminarni pregled budući da je zbog količine potrebna ozbiljnija arheozoološka analiza

koju za sada nije moguće izvesti. No sigurno je da će takve buduće analize dati zanimljive rezultate pomoću kojih će se moći utvrditi prehrambene navike stanovnika Starog grada. Ono što je za sada bilo moguće uočiti jest relativno velik broj nalaza ljuštura školjkaša i puževa. Posebno je zanimljivo da u rano novovjekovnim slojevima prevladavaju ljuštire morskih školjkaša, pogotovo kamenica (*Ostrea edulis*), koja je u to vrijeme u Europi bila cijenjena delicija. Ljuštire kamenica nađeni su i na drugim starim gradovima kao što su Veliki Tabor (Hirschler i Madiraca, 2011: 234). i Barilović (Golubić, 2014: 119-120). Od ostalih morskih školjkaša i mekušaca uočeni su još i mala kapica (*Mimachlamys varia*), bodljikavi volak (*Bolinus brandaris*) i obična vretenjača (*Cerithium vulgatum*). Nesumnjivo je da su ove morske životinje bile dopremljene s područja jadranske obale, što je u to vrijeme bilo prilično zahtjevno i skupo s obzirom na nepostojanje dobrih putova. Nađen je također i veći broj ljuštura puža veliki vinogradnjak (*Helix pomatia*) koji je dostupan lokalno, no također je bio izuzetno cijenjen kao jelo još od antičkog doba. Može se reći da je nalaz ostataka školjkaša i puževa dokaz visoke kulture jela kod tadašnjih vlasnika Starog grada.

ZAKLJUČAK

Rezultati istraživanja izvedenih tijekom 2025. godine potvrdila su da je jugozapadni dio Starog grada Ozlja izuzetno bogat nalazima te izuzetno stratigrafski složen, što se već pokazalo i tijekom ranijih istraživanja u prethodne dvije godine. Najraniji istraženi slojevi pripadaju vremenu 9. ili 10. stoljeća što je izuzetan nalaz s obzirom da je to razdoblje općenito slabo poznato na području kontinentalne Hrvatske. Stoga bi bilo potrebo proširiti prostor istraživanja kako bi se ovaj horizont koji je izuzetno bitan za ranu hrvatsku povijest mogao bolje istražiti. Stoga je teško, na temelju do sada iznesenih rezultata, reći išta preciznije o funkciji ovog prostora. Razlog tomu su prvenstveno male dimenzije sonde. Nadalje, skoro polovina prostora otpada na zidane strukture, te je sam prostor gdje se mogla pratiti stratigrafija bio relativno malen. Ipak, možemo barem pretpostaviti da se radilo o vanjskom prostoru smještenom uz bedem SJ 003, a zapadno od zida SJ 002. Koja je funkcija tog prostora nije poznato, no budući da većinu keramičkih nalaza čini stolna keramika, za pretpostaviti je da se do prostora nalazio stambeni dio dvorca. Veći broj nalaza metalnog porijekla, vrhova strelica u slojevima koji se pripisuju 16. stoljeću impliciraju o vojnoj namjeni prostora. Ovi nalazi također mogu biti rezultat napada na dvorac tijekom turske ugroze ili dinastičkih borbi, no za sada je bez jasnijih tipološko kronoloških okvira moguće samo nagađati.

Materijalna kultura dokumentirana tijekom istraživanja – osobito nalazi keramike, metalnih i staklenih i koštanih predmeta, odražava dinamiku svakodnevnog života na Starom gradu. Tipološka raznolikost nalaza omogućuje njihovu usporedbu s repertoarom drugih utvrda iz istog razdoblja, čime se Stari grad Ozalj potvrđuje kao važna referentna točka za proučavanje svakodnevnog života plemićkih gradova kasnog srednjeg i ranog novog vijeka. Također je uočen je niz građevinskih intervencija koje svjedoče o prilagodbi fortifikacijskih i stambenih struktura promjenama društvenih i gospodarskih okolnosti kroz vrijeme. Provedena istraživanja nedvojbeno su potvrdila znanstveni potencijal lokaliteta te ukazala na potrebu nastavka sustavnih arheoloških istraživanja. Daljnja analiza stratigrafskih odnosa te obrada pokretnih nalaza doprinijet će preciznijem kronološkom i funkcionalnom određenju pojedinih kronoloških horizonata. Time će se omogućiti cjelovitije razumijevanje razvoja Starog grada Ozlja kao višeslojnog arheološkog lokaliteta i njegova mjesta u širem kontekstu srednjovjekovne i novovjekovne topografije sjeverne Hrvatske.

Pogled na kvadrante 1 i 2, s crvenom kasnosrednjovjekovnom podnicom SJ 042 i bijelim ranosrednjovjekovnom žbukanim podom SJ 077

Ostaci mlađeg žbukanom poda (SJ 124, 125 i 126), starijeg poda (SJ 129) te zida (SJ 130)

LITERATURA

- Bekić, L. (2016): *Rani srednji vijek između Panonije i Jadrana*, Pula, Arheološki muzej Istre.
- Čimin, R. (2008.): Keramički nalazi s utvrde Čanjevo, u: L. Bekić (ur.): *Utvrda Čanjevo*. Visoko, Općina Visoko: str. 121–189.
- Čimin, R. (2008b): Metalni nalazi s utvrde Čanjevo, u: L. Bekić (ur.): *Utvrda Čanjevo*. Visoko, Općina Visoko: str.198-233.
- Čimin, R. (2008c): Glazirano stolno posuđe na području sjeverozapadne Hrvatske od 15. do 18. st., *Studia universitatis hereditati*, 1, Koper 2008, str. 95-135.
- Gasparetto, A. (1975.): “Le verrerie venitienne et ses relations avec le levant Balkanique au moyen age”, u: V. Čubrilović (ed.): *Srednjovekovno staklo na Balkanu (V-XV vek)*. Beograd, Balkanološki institut: 143-156.
- Golubić, M. (2014): Malakološki nalazi. U: A. Azinović Bebek; M. Krmpotić (eds.): *Stari grad Barilović, 10 godina arheoloških istraživanja*. Zagreb, Hrvatski restauratorski zavod: 118-120.

- Hirschler, I., Madiraca, V. (2011): Arheološko istraživanje unutrašnjosti prizemlja kule „c“ dvora Veliki Tabor, *Portal - Godišnjak Hrvatskog restauratorskog zavoda*, 2/2011, str. 223-237.
- Krmpotić, M. (2014.): “Kasnosrednjovjekovno i novovjekovno keramičko posuđe”, u: A. Azinović Bebek; M. Krmpotić (eds.): *Stari grad Barilović, 10 godina arheoloških istraživanja*. Zagreb, Hrvatski restauratorski zavod: 76-91.
- Laszowski, E. (1929): *Grad Ozalj i njegova okolina*. Zagreb, Braća hrvatskoga zmaja.
- Miletić, D. (2012.): *Plemićki gradovi kontinentalne Hrvatske*. Zagreb, Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske.
- Orlić, L. (2012.): “Sveti Petar u Šumi – samostan”, *Hrvatski arheološki hodišnjak* 8/2011: 408-411.
- Radić, M., Bojčić, Z., (2004.): Arheološki nalazi, u: M. Radić (ur.): *Grad Ružica*, Osijek, Muzej Slavonije: str. 34–52.
- Regan, K. (2012.): “»Orlovo gnijezdo« obitelji Zrinski – plemićki grad Ozalj”, u: S. Bene; Z. Ladić; G. Hausner (eds.): *Susreti dviju kultura. Obitelj Zrinski u hrvatskoj i mađarskoj povijesti*. Zagreb, Matica Hrvatska: 45-116.
- Sekulić, P. (2014): *Metalni nalazi*, u: A. Azinović Bebek; M. Krmpotić (eds.): *Stari grad Barilović, 10 godina arheoloških istraživanja*. Zagreb, Hrvatski restauratorski zavod: 64-69.
- Šimek, M. (2012): Burg Paka, *Kaj XLV*, 1-2, str. 61-94.
- Štular, B. (2009): *Mali grad. Visokosrednjeveški grad v Kamniku*. Ljubljana, Inštitut za arheologijo ZRC SAZU.
- Tkalčec, T. (2010): Burg Vrbovec u Klenovcu Humskome, deset sezona arheoloških istraživanja. Zagreb, Institut za arheologiju.
- Tkalčec, T. (2024.): “Stari grad Dubovac u kasnom srednjem i ranom novom vijeku”, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, Vol. 57 No. 1: 95-141.
- Višnjić, J. (2008.): “Koštane izrađevine s utvrde Čanjevo”, u: L. Bekić: *Utvrda Čanjevo, istraživanja 2003 - 2007*. Visoko, Općina Visoko: 107-119.

1.3. Darovanje

U 2025. godini darovani su Zavičajnom muzeju Ozalj uglavnom predmeti za etnografsku i kulturno povijesnu zbirku od mještana Ozlja. Uz to darovano je muzeju i 19 slika za galerijsku zbirku.

1.4. Nasljeđivanje

U 2025. godini Zavičajni muzej Ozalj nije naslijedio predmete drugih vlasnika.

1.5. Zamjena

U 2025. godini Zavičajni muzej Ozalj nije imao zamjenu predmeta.

1.6. Ustupanje

U 2025. godini Zavičajni muzej Ozalj nije ustupao predmete iz svojih zbirki.

1.7. Ostalo

Najveći broj sakupljene građe odnosi se na studijsku arheološku građu, zbog velikog opsega arheoloških istraživanja.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

U Etno parku Ozalj provedeni su krovopokrivački radovi na kućama i pomoćnim objektima pokrivenim škopom, promijenjen je dio stolarije i stropnih struktura u kući Mrzljak, te je popravljen ganjak i stepenište. U velikom sjeniku napravljen je pod od opeke kako veliki predmeti poput vršalice ne bi bili postavljeni na zemlju i pijesak. Vrijednost izvedenih radova je 25.932,18 eura od čega je Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske sufinanciralo 14.900,00 eura, a ostalo su vlastita sredstva muzeja. Ovdje valja napomenuti i da je napravljeno uređenje okoliša Etno parka Ozalj zahvaljujući tvrtki Azelija eko d.o.o. uz financijsku pomoć osnivača muzeja Grada Ozlja.

2.2. Konzervacija

Preliminarna konzervatorsko restauratorska istraživanja i zaštita napravljena je na 42 metalna predmeta koji su tijekom istraživanja pod vodstvom Zavičajnog muzeja Ozalj pronađeni na lokalitetu Ozalj - Stari grad, radi konzervatorsko- restauratorskih radova na predmetima.

Popis predmeta:

- Vrhovi strelica za samostrele (PN - 71, 77, 78, 83, 93, 95, 100)
- Vrh strijele za luk (PN - 58)
- Zrna za vatreno oružje (PN - 66, 88, 94)
- Kovani novac (PN - 57, 61, 84, 114)
- Kopče za pojas (PN - 82, 100/1)
- Noževi (PN - 56, 62, 65, 72, 91, 96, 102)
- Ključ (PN - 63)
- Ostali manji metalni predmeti (PN - 52, 53, 54, 64, 67, 69, 73, 76, 80, 87, 89, 98, 99, 101, 103, 104, 105)

Radove je proveo Arheološki muzej u Zagrebu, a vrijednost konzervacije i restauracije iznosi 3.400,00 eura.

2.3. Restauracija (*izvođači radova: vlastita radionica/ vanjski suradnici*)

Tijekom 2025. Zavičajni muzej Ozalj nije imao restauracije predmeta iz svojih zbirki.

2.4. Ostalo

Tekstilni predmeti Sakralne zbirke i Etnografske zbirke građe su redovito pregledavani i zamotani su u beskiselinsku foliju, dok je veći broj slika, dokumenta i fotografija iz Dokumentarne zbirke, Zbirke Fotografija i Kulturno – povijesne zbirke zamotano u zaštitni papir melinex. Odvlaživačima se kontrolira vlažnost zraka ispod 60% u prostorima muzeja, galerije i depoima. Dio arheološke građe pohranjen je u spremištu na adresi Kurilovac 1, jer u prostoru Starog grada Ozlja više nemamo mjesta za adekvatno pohranjivanje novih predmeta. Veliki drveni predmeti poput ormara, škrinja stolova iz etnografske zbirke premazani su drvcidom kao dio preventivne zaštite.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Inventarna knjiga Zavičajnog muzeja Ozalj završava s rednim brojem 4318 gdje su podaci obrađeni klasično. Klasična obrada podataka je i kod inventarnih kartica, gdje se uz podatke nalazi i slika predmeta.

Podaci o predmetima vode se i računalno u M++ programu gdje je ukupno obrađeno 5864 zapisa i to po zbirkama kako slijedi:

- Arheološka zbirka 700 zapisa
- Etnografska zbirka 1374 zapis
- Galerija slika 819 zapisa
- Kulturno povijesna zbirka 1385 zapisa
- Sakralna zbirka 171 zapisa
- Zbirka dokumenata 965 zapisa
- Zbirka fotografija 450 zapis

Ukupan broj muzejskih predmeta u svim zbirkama sa svim podgrupama i dijelovima je 26265.

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Katalog muzejskih predmeta postoji u računalnom programu M++ muzejske građe, dakle u digitalnom obliku uz odgovarajuću fotodokumentaciju za svih 7 muzejskih zbirki.

3.3. Fototeka

Tijekom pregleda i/ili revizije građe fotografiraju se predmeti koji nemaju adekvatnu sliku uz inventarnu karticu, a fototeka je obogaćena i fotografijama brojnih događanja u Zavičajnom muzeju Ozalj i Starom gradu Ozlju. Fotografije događanja nisu inventarizirane, razvrstane su po temama ili godinama snimanja.

3.4. Dijateka

Zavičajni muzej Ozalj nema dijateku.

3.5. Videoteka

Zavičajni muzej Ozalj pohranjuje sve videozapise vezane uz muzej, ali oni trenutno nisu organizirani u videoteku.

3.6. Hemeroteka

Praćenjem dnevnih i tjednih tiskovina hemeroteka je obogaćena člancima vezanim uz Grad Ozalj, kao i člancima vezanim uz rad Zavičajnog muzeja. Glavnina članaka prikupljena je iz: *Karlovački tjednik* (26), *Vijenac* (2). Zavičajni muzej Ozalj posjeduje značajnu količinu materijala poput plakata, kalendara i novinskih članaka koji su na bilo koji način vezani uz Ozalj. Skupljena građa se pohranjuje, te se obrađuje i popisuje.

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

Zavičajni muzej Ozalj nema planoteku i fond dokumentacijskih crteža.

3.8. Stručni arhiv

Stručni arhiv Zavičajnog muzeja Ozalj sadrži: Revizijske zapisnike, Evidenciju o konzervatorsko – restauratorskim postupcima, Knjigu evidencije o izložbama, Evidenciju muzejskih izdanja, Arhivu vezanu uz obnovu Starog grada Ozlja, Arhiv vezan uz arheološka istraživanja.

3.9. Ostalo

Zavičajni muzej Ozalj vodi:

Evidenciju o pedagoškoj djelatnosti i broju posjetitelja

Evidenciju o marketingu i odnosima s javnošću

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava (*razmjena, dar, kupnja, muzejska izdanja*)

Tijekom 2025. godine knjižni fond Zavičajnog muzeja Ozalj povećao se za 125 izdanja. Izdanja su nabavljena na sljedeći način:

razmjena: 65,

dar: 25,

kupnja: 11,

muzejska izdanja: 24.

4.2. Stručna obrada knjižničkog fonda

Knjižna građa upisana je u Knjigu inventara knjiga knjižnice Zavičajnog muzeja Ozalj i vodi se klasično. Posljednji upisani broj u 2025. godini je 4386.

Dio građe razdvajanjem Pučkog otvorenog učilišta 2007. godine na Zavičajni muzej Ozalj i Gradsku knjižnicu Ivana Belostenca prešlo je u vlasništvo knjižnice, knjižnici je predan popis izdanja za koje smatramo da bi ih mogli imati u svojoj evidenciji (razlika u reviziji od 157 knjiga), po očitovanju Gradske knjižnice i čitaonice Ivana Belostenca moći će se zaključiti točan obim knjižne građe muzeja.

Knjižnica se do danas po tom pitanju nije očitovala.

Stare knjige dio su Dokumentarne zbirke Zavičajnog muzeja Ozalj, te su uvedene u M++, obrađene i inventarizirane.

Krajem 2013. godine započelo se s upisivanjem knjižne građe u digitalnom obliku radi lakšeg pretraživanja; građa se upisuje u radni list programa Microsoft Excel. Do sada je na takav način upisano svih 4386 izdanja, odnosno 100 % ukupne građe! Knjižni fond u stalnom je porastu, te se novonabavljena izdanja redovno upisuju. Zavičajni muzej Ozalj s ovako velikim knjižnim fondom, stječe uvjete za osnivanje muzejske knjižnice, koja bi mogla biti dostupna kao studijska literatura, koja bi se koristila unutar prostora muzeja uz nadzor stručnog muzejskog osoblja, što postavljamo kao jedan od razvojnih ciljeva muzeja u narednim godinama, koji se može ostvariti širenjem muzejskog prostora u najmu u Starom gradu ako to DBHZ dozvoli i zapošljavanjem novog stručnog osoblja.

4.3. Zaštita knjižnične građe

Knjižna građa koja je sastavni dio dokumentarne zbirke čuva se u adekvatnim uvjetima u muzejskom spremištu, no ostatak knjižne građe nema adekvatne uvjete čuvanja i pohrane zbog mikroklimatskih uvjeta u Starom gradu Ozlju. Plan je u sljedećim godinama nabaviti nove police i nove odvlaživače kako bi uvjeti čuvanja bili bolji.

4.4. Služba i usluge za korisnike

Tijekom 2025. knjižna građa posuđivana je brojnim korisnicima na upit, ukupno je posuđeno 36 različita naslova, uglavnom stručne literature (Etno park Ozalj, izrada narodnih nošnji, etnografska i etnološka literatura, arhitektura, arheologija), koju koriste studenti za izradu preddiplomskih, diplomskih i doktorskih radova, a građu koriste i stručnjaci i istraživači za stručne članke te stručne radove.

4.5. Ostalo (*izrada bibliografija, izdavačka djelatnost knjižnice i slično*)

Muzejska izdanja se redovito izmjenjuju sa srodnim muzejima te je to način na koji se generira i uobličuje knjižni fond muzeja. Nažalost, nemamo zaposlenog knjižničara tako da za sada poslove knjižničara obavljaju dokumentarist i kustos.

5. STALNI POSTAV

Stalni postav Zavičajnog muzeja Ozalj ponovno je otvoren 29. travnja 2014. godine, nakon obnove prostora, uoči Dana grada Ozlja, te ga je do kraja 2014. godine posjetilo, zajedno sa galerijskim prostorom, oko 7000 ljudi. U 2016. godini ukupan broj posjetitelja Zavičajnog muzeja Ozalj i njegovih programa unutar Starog grada Ozlja došao je do 14461 osobe, a posjet stalnog postava muzeja do brojke od 10300 posjetitelja. U 2018. godini ukupan broj posjetitelja Zavičajnog muzeja Ozalj i njegovih programa unutar Starog grada Ozlja došao je do 16608 osoba, a posjet stalnog postava muzeja do brojke od 12295 posjetitelja. U 2019. godini muzej je posjetilo sveukupno sa svim događanjima, galerijom i stalnim postavom 15401 osoba. U 2020. godini muzej je posjetilo 3975 posjetitelja, što je prije svega rezultat pandemije virusa COVID-19 i mjera suzbijanja širenja zaraze. Najveći broj posjetitelja stalnog postava u 2020. čine individualni odrasli gosti 2614. Kroz 2021. godinu muzej je posjetilo ukupno 6071 posjetitelj, od čega je 5533 osobe posjetilo stalni

postav i galerijske izložbe dok je ostatak posjetitelja došao zbog ostalih muzejskih programa i aktivnosti. U 2022. godini muzej je posjetilo ukupno 11775 osoba, od čega se 9071 posjetitelj stalnog postava muzeja. U 2023. godini muzej je ukupno posjetilo 13720 posjetitelja, a od tog broja ukupno 10816 posjetitelja posjetilo je stalni postav muzeja. Kroz 2024. godinu muzej je ukupno posjetilo 16680 posjetitelja, a od toga 11126 posjetitelja stalnog postava muzeja. U 2025. godini ukupni broj posjetitelja muzeja sa svim manifestacijama bio je 17875 posjetitelja, a od tog broja stalni postav je posjetilo ukupno 11721 posjetitelj.

Promocija muzeja vrši se putem Internet stranice www.zmo.hr, Facebook, Instagram i Twitter profila, te turističkih online marketinških agencija. Grad Ozalj te lokalni mediji prate rad muzeja te oglašavaju događanja vezana uz muzej.

Naziv: Zavičajni muzej Ozalj

Autor muzejske koncepcije: dipl. arhitekt Željko Kovačić,

Izvođač radova: Baština d.o.o.

Priprema predmeta za stalni postav (obnova 2014): Stjepan Bezjak, kustos

Odobrenje i vođenje radova: v.d. ravnateljica Zavičajnog muzeja Ozalj Zdenka Stupić

Osnivač Zavičajnog muzeja Ozalj: Grad Ozalj

Površina: 380 metara kvadratnih stalnog postava (zajedno s galerijskim prostorom od 120 metara kvadratnih dobije se ukupni prostor od 550 metara kvadratnih)

Opseg: 725 eksponata

Zavičajni muzej Ozalj je smješten u Starom gradu Ozlju. Svojom građom obuhvaća povijest od 7.000 godina, koja se može pratiti putem pisane povijesti i arheoloških artefakata. U muzeju povijest započinje razdobljem mlađega kamenog doba, eneolitika, rimskog razdoblja i seobom naroda. Zatim je obuhvaćen rani srednji vijek i priča o velikim plemićkim obiteljima gdje se posebno ističu Frankopani i Zrinski te Ozaljski kulturni krug. Na zbirku oružja iz vremena kada su zadnji Zrinski ratovali s Turcima nastavlja se barokno razdoblje i povijest Družbe „Braća hrvatskoga zmaja“ koja 1928. godine postaje vlasnik starog grada Ozlja i oko 30-tih godina organiziraju muzejsku zbirku, kao svojevrsni „muzej u muzeju“. I naravno, poseban dio posvećen je Slavi Raškaj, ozaljskoj slikarici čiji akvareli predstavljaju najviši domet hrvatskog akvarelnog slikarstva krajem 19. i početkom 20.stoljeća. U povijesti ispričanoj po povijesnim cjelinama ističe se zavičajna povijest prezentirana do Prvog svjetskog rata, tj. do 1918. godine – priča o pavlinskom redu u samostanu u Sveticama, gradnja HE Ozalj pod nazivom „Munjara grada Karlovca“ iz 1908., gradnja željezničke pruge Karlovac – Ozalj – Bubnjarci – Metlika 1913., iseljavanje u SAD, školstvo...

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Inventarizacija Zavičajnog muzeja Ozalj je službeno završena s danom 31. prosinca 2020. godine. Nova građa, prije svega arheološka i dokumentarna, koje ima najviše radi novih istraživanja, se sustavno obrađuje i potom je inventarizirana.

6.2. Identifikacija/Determinacija građe

Sva građa prilikom ulaska u muzej, a posebno ona arheološka prolazi kroz procese identifikacije, što je vidljivo i iz opisa arheoloških istraživanja, kako bi bio jasno odvojena važna građa za arheološku zbirku muzeja, a posebno ona za studijsku arheološku zbirku.

6.3. Revizija građe

Revizija muzejske građe provedena je zaključno s 31. prosinca 2025. Ravnatelj Zavičajnog muzeja Ozalj prihvatio je Zapisnik komisije o provedbi revizije muzejske građe, jer je vidljiv jasan napredak u sređenosti muzejske građe u odnosu na reviziju provedenu 2020. godine u Zavičajnom muzeju Ozalj, Zaključkom od 2. veljače 2026., te isti dostavio osnivaču Gradu Ozlju 10. veljače 2026. sukladno Zakonu o muzejima članak 7. stavak 11. te sukladno članku 21. i 22. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi i Zakona o muzejima. Za 2030. godinu predviđena je nova redovna revizija muzejske građe zaključno s danom 31. prosinca 2030.

6.4. Ekspertize

Zavičajni muzej Ozalj nije provodio ekspertize u 2025. godini.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Zavičajni muzej Ozalj u 2025. godini imao je nekoliko posudbi. Antoneli Kružić

posuđeni su 8. siječnja 2025. Predmeti pohranjeni u Zavičajnom muzeju Ozalj s arheološkog lokaliteta Ozaljska špilja radi njihovog crtanja u svrhu objave u stručnoj literaturi. Svi predmeti (ukupno 23 komada) vraćeni su u muzej 15. travnja 2025. godine.

Dr. sc. Ivan Drnić dana 3. svibnja 2025. preuzeo je nož pronađen arheološkim istraživanjem u špilji pod Gubačkim vrhom 27. travnja 2025. radi nužnih restauratorskih i konzervatorskih radova u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Nož mu je predao Miroslav Razum, voditelj navedenih istraživanja. Predmet je još uvijek na restauraciji.

Predmeti (42 komada) pronađeni na lokalitetu Stari grad Ozalj tijekom arheoloških istraživanja reversom su predani na konzervatorsko-restauratorske zahvate 3. studenog 2025. godine voditelju Restauratorske radionice Arheološkog muzeja u Zagrebu, gospodinu Damiru Doračiću.

Uvid u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju tražila je 19. svibnja 2025. dr. sc. Snježana Schuster za istraživanje povijesti obitelji Brozinić iz Lipničke Gorice.

Uvid u muzejsku građu i dokumentaciju tražila je Družba „Braća Hrvatskoga Zmaja“ 6. lipnja 2025. radi prikupljanja arhivske dokumentacije u cilju istraživanja povijesti Družbe i prikazivanja video materijala u prigodnim obilježavanjima, događanjima i medijima.

Na uvid i korištenje Zavičajni muzej Ozalj ustupio je Družbi video zapise VHS 03-01 Dolazak BHZ u Ozalj, Sveta misa 1992., VHS 03-02 BHZ Akademija Stari grad 1992, VHS 03-03 BHZ, Misa polaganje vijenca 1993.

Također, Družba „Braća Hrvatskog Zmaja“ tražila je 16. lipnja 2025. Inventarne liste DBHZ iz Starog grada Ozlja iz dokumentacijskog fonda muzeja. Isto im je odobreno i dostavljeno elektronskom poštom (kopija inventara Starog grada Ozlja iz 1939. godine).

Kralj Tomislav na konju, oko 1700., akvarel na papiru, 36 x 24 cm, Zavičajni muzej Ozalj, inv. br. 204, posuđen je 28. kolovoza 2025. prema posudbenom ugovorom od 24. srpnja 2025 Galeriji Klovićevi dvori u svrhu izlaganja na izložbi U POČETKU BIJAŠE KRALJEVSTVO. Aneksom ugovora od 21. siječnja 2026. rok posudbe produžen je do 30. travnja 2026. radi posebno velikog interesa publike, zbog čega je posljedično produženo i samo trajanje izložbe.

U sklopu Dana općine Kamanje, Muzej grada Zagreba u suradnji s Zavičajnim muzejom Ozalj otvorio je malu izložbu "Laszowski, Brlog-grad i Stari grad Ozalj" iz ciklusa izložbe "Sva lica Laszowskog". Za izložbu je posuđeno iz Zavičajnog muzeja Ozalj 10. predmeta. Predmeti su bili posuđeni u periodu od 11. do 24. rujna 2025.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima (sa izlaganjem, bez izlaganja)

U 2025. godini dokumentarist i arheolog muzeja Miroslav Razum sudjelovao je i izlagao na sljedećim kongresima:

- ✧ Mario Novak, Miroslav Razum, Hrvoje Cvitanović, Krešimir Raguž, Ivor Janković: From the Dark into the Light: A Recent Find of a Late Roman Cave Burial near Lipnik, Continental Croatia, *4th International Congress on Roman Bioarchaeology, Zagreb, 31/8 - 2/9/2025*

- ✧ Ivor Janković, Miroslav Razum, Hrvoje Cvitanović, Krešimir Raguž, Mario Novak: Rimskodobni ukop u Jami pod Gubačkim vrhom kod Lipika, *Skup Speleologa Hrvatske, Benkovac, 21.-23. 11. 2025.*

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika (u okviru muzejske djelatnosti)

- * Miroslav Razum, *Arheološka istraživanja u Ozaljskoj špilji*, Zbornik radova 1. hrvatskog speleoarheološkog kongresa, *Suterranea Croatica*, Vol. 22 No. Supplementum 3, 2024., str. 104-121 (objavljeno u 2025.)
- * Miroslav Razum, *Zaboravljeni dvori ozaljskog vlastelinstva*, *Svjetlo* 3-4, Karlovac 2024. (predstavljeno u 2025.)
- * Stjepan Bezjak, *Kult kralja Tomislava u Ozlju iz muzeološke perspektive*, *Svjetlo* 1-2, Karlovac 2025.
- * *Vijenac*, književni list za umjetnost, kulturu i znanost, godište XXXIII, broj 829-830, *Tko je za nas danas Ana Katarina Zrinski?* Stjepan Bezjak, 18. prosinca 2025.
- * Željko Juriša, *Centar za pružanje usluga u zajednici Ozalj*, Zavičajni muzej Ozalj, 2025.

- * *Nevidljiva baština – izložba ozaljskih likovnih amatera*; plakat, pozivnica, deplijan izložbe – Stjepan Bezjak
- * *Panoramski pejzaži i vedute Marije Vidović*; deplijan, plakat, pozivnica izložbe – Stjepan Bezjak
- * *Alen Sirbubalo 2025. – izložba slika*, plakat, pozivnica izložbe – Stjepan Bezjak
- * *Noć muzeja 2025.*; plakat, pozivnica – Stjepan Bezjak
- * *Noć tvrđava 2025.*; plakat, pozivnica – Stjepan Bezjak

6.8. Stručno usavršavanje (*tečajevi, seminari, studijska putovanja, specijalizacija, stručni ispiti*)

Svi djelatnici muzeja redovito prisustvuju online radionicama u organizaciji MDC-a, i drugih institucija radi usavršavanja i stjecanja novih znanja i iskustava. U 2025. godini, valja istaknuti da su Miroslav Razum i Stjepan Bezjak položili stručni ispit za upravljanje dokumentarnim i arhivskim gradivom izvan arhiva.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Zavičajni muzej Ozalj provodi stručnu suradnju s MDC-om, muzejima, muzejskim društvima, Konzervatorskim odjelom Karlovac, Konzervatorskim odjelom Zagreb.

Također surađujemo i pomažemo brojnim drugim institucijama i udrugama:

- Stručna suradnja s osnovnom školom Slava Raškaj Ozalj, DND Ozalj, i Dječjim vrtićem Zvončić Ozalj u sklopu muzejsko-pedagoških aktivnosti
- Stručna pomoć KUD-u Ključ Trg
- Stručna pomoć ozaljskim likovnim amaterima
- Stručna pomoć studentima oko pisanja diplomskog i seminarskog rada, te pripremanja ispita
- Stručna suradnja s Knjižnicom i čitaonicom Ivana Belostenca Ozalj, Pučkim otvorenim učilištem Katarina Zrinska Ozalj, Ogrankom Matice hrvatske u Ozlju, Ogrankom Matice hrvatske u Čakovcu, Ogrankom Matice hrvatske u Ogulinu.
- Stručna suradnja s Maticom hrvatskom i HAZU-om

- Suradnja s pojedinim članovima Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“
- Konzultacije o umjetničkim djelima Slave Raškaj, i ostalim djelima i predmetima privatnih vlasnika.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

U 2025. godini dokumentarist i arheolog Miroslav Razum napisao je recenziju za članak "*Tisuću godina ali sto godina kasnije*" za časopis Arhivi, knjižnice, muzeji br. 27., te recenziju za knjigu Laze Čučkovića "*Karlovačko arheološko blago*".

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

U 2025. godini djelatnici Zavičajnog muzeja Ozalj nisu imali značajnije poslove u strukovnim društvima.

6.12. Informatički poslovi muzeja (*kreiranje i održavanje web stranica, on-line baza podataka, digitalizacija građe i sl.*)

Muzej koristi programsku bazu podataka M++. Cilj je u narednim godinama prijeći na noviju programsku bazu.

Zbog nemogućnosti kupnje programa K++, knjižna građa upisuje se u Excel tablicu radi lakšeg pregleda građe.

Zavičajni muzej Ozalj aktivan je na društvenim mrežama Facebook, Instagram i Twitter.

Od 2022. muzej ima novu Internet stranicu <https://www.zmo.hr/>.

6.13. Ostalo

/

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

U 2025. godini Zavičajni muzej Ozalj nije bio nositelj znanstvenih projekata.

7.2. Publicirani radovi

Miroslav Razum, Arheološka istraživanja u Ozaljskoj špilji, Zbornik radova 1. hrvatskog speleoarheološkog kongresa, Suterranea Croatica, Vol. 22 No. Supplementum 3, 2024., str. 104-121 (objavljeno u 2025.).

7.3. Znanstveno usavršavanje (magisterij, doktorat)

U 2025. godini Zavičajni muzej Ozalj nije imao znanstvenih usavršavanja.

8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA

8.1. Znanstveni skupovi

U 2025. godini Zavičajni muzej Ozalj nije organizirao znanstvene skupove.

8.2. Stručni skupovi

U 2025. godini Zavičajni muzej Ozalj nije organizirao stručne skupove.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- Naziv izložbe: *Nevidljiva baština – izložba ozaljskih likovnih amatera*
- Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj
- Vrijeme trajanja: 7. ožujka 2025. do 13. travnja 2025.
- Autor(i) stručne koncepcije: Stjepan Bezjak
- Autor(i) likovnog postava: Stjepan Bezjak
- Opseg (broj eksponata): 89
- Web adresa: www.zmo.hr
- Vrsta: umjetnička, skupna
- Tema:

Kada se govori o baštini, najčešće govorimo o materijalnoj kulturnoj baštini i to spomeničkoj. Vrlo rijetko u običajne ljudske razgovore ulete teme vezane uz nematerijalnu

baštinu, a ona je svuda oko nas. Zato nas veseli što su ove 2025. godine naši autori u Ozlju prepoznali temu javnog poziva i krenuli za nečim što možda sami ne bi prepoznali.

Mira Stepinac je krenula istraživati i slikati stare seoske drvene kuće, koje u njenim minijaturnim formatima izgledaju, kako bi ona sama rekla *famozno*. A osim toga bavila se stvarnim ljudima i običajima. U tom smislu treba posebno pohvaliti i radove **Andreje Starešinić**, **Đurđice Gnjilac** i **Elizabete Bukovac Basar** koji doista interpretiraju baštinu, našu lokalnu tradiciju i prirodne ljepote našeg kraja. **Boris Kordić** nastavlja nas oduševljavati svojim pejzažima. U njegova ulja na platnu preljeva se sva ljepota prirode, koja je duboko urezana u njegov stvaralački impuls. **Marija Vidović** svoje pejzaže donosi u maniri hiperrealizma, a **Mirjana Vidiček** pastelom u svojim noćnim, večernjim pejzažima otkriva svjetlo koje donosi harmoniju i sklad kompozicije. **Sandra Bischof** i **Nada Dumić** u svojim pejzažima teže dominaciji boja. Boje svojim kontrastima i razigranošću otvaraju put ka prirodi, koja može biti stvarna (maslina) ili imaginarna (slap u nekom imaginarnom okruženju).

Antonela Pavina i **Nena Lipšinić** mlade su autorice koje svojim motivima i odabirom tema pokazuju koliko je naš svijet bogat i raznolik. Od tema iz udžbenika povijesti umjetnosti do tema iz svakodnevnog života njihovi radovi pružaju jedan novi drugačiji, možemo reći slobodniji pristup prema slikarskom izričaju koji će se naravno i mijenjati s iskustvom i istraživanjem vlastitih mogućnosti.

Digitalni crteži i karikature **Marina Bakarića** popraviti će vam raspoloženje momentalno. Oni toliko dobro dočaravaju karakter i okruženje u kojem živimo da bez obzira koliko ih promatramo kao umjetnička djela iz njih izvire stvarno stanje svijesti „portretiranih pojedinaca“. Kada govorimo o pitomim ozaljskim vinorodnim brežuljcima neizostavne su fotografije **Domagoja Stupića**. Njegova ljubav prema poslu vjerojatno posao čini hobijem, a iz toga pretpostavljamo nastaju magične fotografije zidanica i trsova.

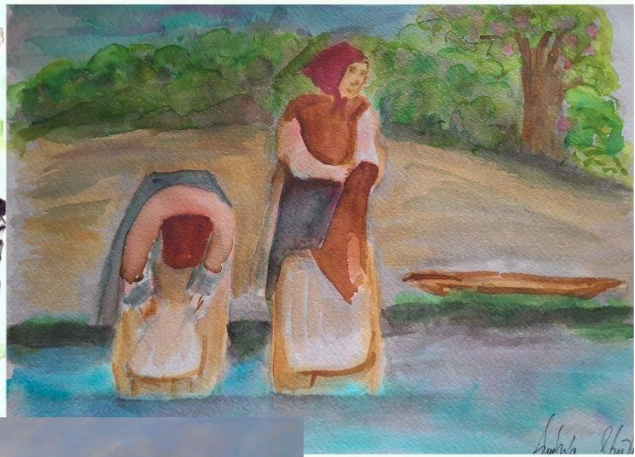
Na ovoj izložbi moći ćete također uživati i u nakitu inspiriranom baštinom **Natalije Mišić Gorščak** i putovati kroz izložke poštanskih maraka sa motivima narodnih nošnji, običaja i glazbala **Marine i Danka Fajta**. Ovaj filateljski ciklus nazvan "Šetnja kroz svjetsku etnografiju“, gospodin Danko Fajt sam je pripremio za izložbu na čemu mu se zahvaljujemo.

Izložbu Nevidljiva baština bilo je važno posjetiti i doživjeti jer na taj način učimo i o svom kraju, dajemo podršku našim autorima i u konačnici upoznajemo sami sebe jer bez poznavanja svoje okoline živimo otuđeni od svijeta.

Nevidljiva baština

izložba ozaljskih likovnih amatera

7.03.2025. - 13.04.2025.

Izložba je dio programa
Mjesec Slave Raškaj u Ozlju.

zmO
zavičajni
muzej Ozalj

- Korisnici: šira javnost

- Naziv izložbe: ***Deseta izložba čipke u Ozlju/ Tenth Exhibition of Lace and Sprang in Ozalj***
- Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj
- Vrijeme trajanja: 26. travnja 2025. do 22. lipnja 2025.
- Autor(i) stručne koncepcije: Stjepan Bezjak
- Autor(i) likovnog postava: Stjepan Bezjak
- Opseg (broj eksponata): 135
- Web adresa: www.zmo.hr
- Vrsta: umjetnička, skupna
- Tema:

Ozalj se razlikuje od drugih mjesta u Hrvatskoj po izradi čipke prvenstveno po tome što nije jedno od tradicionalnih, uvriježeno glavnih čipkarskih središta poput Lepoglave, Paga ili Hvara, koja su poznata po specifičnim tehnikama i materijalima (npr. lepoglavska čipka na batiće, paška čipka na iglu, hvarska čipka od agave). Međutim, Ozalj je postao prepoznatljiv kao mjesto koje kroz Međunarodnu izložbu čipke okuplja i promovira čipkarsku tradiciju iz cijele Hrvatske i šire, čime se afirmira kao kulturno središte čipkarstva i čipkarske umjetnosti.

Za razliku od tradicionalnih centara koji imaju dugu povijest i specifične tehnike, Ozalj na „čipkarskoj karti“ važan je kao mjesto susreta, razmjene znanja i očuvanja čipkarske baštine kroz suvremene manifestacije i edukativne programe. Na taj način želimo doprinijeti očuvanju i razvoju čipkarstva kao dijela kulturne baštine, ali i kao brenda grada Ozlja, što ga izdvaja od drugih mjesta koja su više vezana uz samu proizvodnju čipke.

Sama izložba održava se desetu godinu u kontinuitetu, izuzevši pandemijsku 2020. čime izložba doprinosi afirmaciji Ozlja kao kulturnog i turističkog središta. Održava se u Zavičajnom muzeju Ozalj odnosno Starom gradu Ozlju, što dodatno ističe povijesnu i kulturnu važnost grada te privlači posjetitelje i ljubitelje tradicije. Učeničke zadruge i lokalne udruge, poput KUD-a "Ključ" Trg koji je i glavni organizator izložbe, i učeničke zadruge "Kotačac", aktivno sudjeluju u izložbi, promovirajući ne samo tradiciju već i suvremene pristupe i ekološke principe, što doprinosi edukaciji i uključivanju mlađih generacija u očuvanje ove nematerijalne baštine. Svake godine trudimo se da izložba bude dio šireg programa koji uključuje radionice, popratne događaje i suradnju s međunarodnim sudionicima, što dodatno obogaćuje kulturnu ponudu Ozlja i jača njegovu prepoznatljivost.

Međunarodna izložba čipke u Ozlju važna je jer izložba promovira i čuva tradiciju izrade čipke, koja je dio nematerijalne kulturne baštine, ne samo lokalne nego i šire hrvatske i europske zajednice. Okupljanjem čipkara i čipkarica iz različitih hrvatskih i stranih centara jačamo kulturnu povezanost i razmjenu znanja

Ukratko, Ozalj nije tradicionalni centar izrade čipke, ali je važan kao mjesto promocije, očuvanja i međunarodne suradnje u području čipkarstva u Hrvatskoj.

10. IZLOŽBA ČIPKE U OZLJU

26/4—22/6
ZAVIČAJNI MUZEJ OZALJ / STARI GRAD OZALJ 2025

X. MEĐUNARODNA IZLOŽBA ČIPKE U OZLJU

26.4.—22.6.
GALERIJSKI PROSTOR
ZAVIČAJNOG MUZEJA
OZALJ 2025.

- Korisnici: šira javnost

- Naziv izložbe: ***Sva lica Laszowskog***
- Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj
- Vrijeme trajanja: 3. srpnja 2025. do 31. kolovoza 2025.
- Autor(i) stručne koncepcije: Dajana Batinić, Aleksandra Bugar i Milena Bušić
- Autor(i) likovnog postava: Dajana Batinić, Aleksandra Bugar i Milena Bušić
- Stručni suradnik: Stjepan Bezjak
- Opseg (broj eksponata): 59
- Web adresa: www.zmo.hr
- Vrsta: povijesna, interdisciplinarna
 - Tema:

Sva lica Laszowskog naziv je izložbe koja prati životni put Emilija Laszowskog i sve njegova nastojanja da očuva za njega posebno važne stvari. Prije svega povijesnu i kulturnu baštinu Zrinskih i Frankopana, Ozlja (rodnog Brloga), Zagreba i svega što je smatrao da može oblikovati identitet hrvatskog naroda. Ova izložba promatra Laszowskog kao znanstvenika i kao osobu "per se". Ona je plod i daljnja razrada hibridnog projekta Laszowski utemeljitelj <https://laszowski.com/> kojeg je pokrenuo Muzej grada Zagreba i autorice Dajana Batinić, Aleksandra Bugar i Milena Bušić. Cilj je da se gostujućim izložbama složenim od mini izložbi koje su bile dio izložbenog projekta priča o Laszowskom nadopunjuje i nadograđuje. Tako ste u Zavičajnom muzeju Ozalj na ovoj izložbi mogli vidjeti neke predmete koje je Laszowski skupljao, njegovao i čuvao kao najdraže uspomene i koje do sada nisu bile izlagane i poznate javnosti.

Izložba • Exhibition

**SVA
LICA**

All the Faces
of Laszowski

LASZOWSKOG

3. 7. - 31. 8. 2025.

www.zmo.hr

Zavičajni muzej Ozalj
Ulica Zrinskih i
Frankopana 2, Ozalj

HRVATSKI
DRŽAVNI
ARHIV

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ

Obitelj Laszowski,
Zadar

Privatna zbirka
obitelji Petković

GLOBUS
Jutarnji.hr

- Korisnici: šira javnost

- Naziv izložbe: *Laszowski, Brlog-grad i Stari grad Ozalj*
- Mjesto održavanja i prostor: Općina Kamanje
- Vrijeme trajanja: 11. rujna 2025. do 24. rujna 2025.
- Autor(i) stručne koncepcije: Dajana Batinić, Aleksandra Bugar i Milena Bušić
- Autor(i) likovnog postava: Dajana Batinić, Aleksandra Bugar i Milena Bušić
- Stručni suradnik: Stjepan Bezjak
- Opseg (broj eksponata): 37
- Web adresa: www.zmo.hr
- Vrsta: povijesna, interdisciplinarna
- Tema:

U sklopu Dana općine Kamanje, Muzej grada Zagreba otvorio je malu izložbu "Laszowski, Brlog-grad i Stari grad Ozalj" iz ciklusa izložbe "Sva lica Laszowskog".

Brlog – grad rodno je mjesto Emilija pl. Laszowskog, vrhunskog intelektualca i iznimnog erudita, kojemu je Brlog i djetinjstvo provedeno u Brlogu ishodište i inspiracija cijelog njegovog života, njegovih privatnih i profesionalnih interesa.

Izložba je nastala u suradnji sa Zavičajni muzej Ozalj i lokalnom zajednicom Kamanja, čijim precima zahvaljujemo na ovom iznimnom čovjeku, a suvremenicima zahvaljujemo na suradnji u pripremi izložbe.

- Korisnici: šira javnost

- Naziv izložbe: **Panoramski pejzaži i vedute Marije Vidović**
- Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj
- Vrijeme trajanja: 25. rujna 2025. do 2. studenog 2025.
- Autor(i) stručne koncepcije: Stjepan Bezjak
- Autor(i) likovnog postava: Stjepan Bezjak
- Opseg (broj eksponata): 45 slika
- Web adresa: www.zmo.hr
- Vrsta: umjetnička
- Tema:

Marija Vidović rođena je u Pakracu, a veći dio života provela je u Karlovcu. Profesorica je engleskog i francuskog jezika i književnosti a do mirovine je radila u Srednjoj školi Duga Resa kao nastavnica engleskog jezika. Kroz svoj u početku hobi, a to je slikarstvo, u mirovini je postala aktivna slikarica i članica Udruge likovnih umjetnika Karlovca (ULAK), a od nedavno i LD Frankopan iz Ogulina. Sve je započelo 2019. godine kada je pohađajući tečaj slikanja i crtanja, gdje je susreći se s različitim tehnikama kao što su olovka, ugljen, tuš i akrilik na platnu shvatila da je to nešto što je ispunjava i pruža joj mir. Posebno voli slikati prirodu, rijeke i pejzaže, koje smatra inspirativnim motivima jer živi u blizini rijeke Korane.

Autorica svojim slikarskim izričajem nastavlja tradiciju vizualne umjetnosti s jakim povijesnim i lokalnim korijenima koja je tipična za slikare šireg karlovačkog područja. Njezini motivi vezani su uz karlovačke rijeke i prepoznatljive vedute grada Karlovca, koje opet često promatra, vizualizira iz perspektive riječnih vodotoka, odnosno obala. Njezini pejzaži kroz vizualni „jezik“ prenose emocije poštovanja i ljubavi prema krajevima kojima je kročila kroz svoj životni put, a oni prelaze okvire Karlovca i okolice.

Likovni utjecaji u njenim djelima mogu se sagledati kroz prizmu 19. i 20. stoljeća, kada su hrvatski i europski umjetnici naglašavali autonomiju umjetničkog izraza, a slikarsko platno postaje prostor ne samo za reprezentaciju stvarnosti, već i za izražavanje emocija, atmosfere i osobnog doživljaja. Takav kontinuirani razvoj odražava se u slikarstvu Marije Vidović primjenom različitih tehnika i različitih stilističkih elemenata kao što su vedute, mrtve prirode i atmosferski prikazi. Njena sklonost prikazivanju rijeka i čamaca može se promatrati kao moderni *hommage* tradiciji krajolika, ali i kao osobni iskaz života uz vodu. Boje u njenom slikarskom izričaju su vrlo intenzivne, ali također

umješno nijansirane u svojstvu stvaranja umirujućeg ambijenta, osobito u pejzažima koji su vezani uz temu mora.

Slikarstvo Marije Vidović nije samo estetski doživljaj prirode, već i dio kulturnog okruženja koji spaja tradiciju i emociju, lokalno i univerzalno, čime pridonosi širem umjetničkom dijalogu i kulturnoj valorizaciji Karlovca i njegove okolice. Nama je bilo posebno drago ugostiti izložbu „Panoramski pejzaži i vedute Marije Vidović“ u galerijskom prostoru Zavičajnog muzeja Ozalj jer je smatramo autoricom koja svojim radom i sudjelovanjem na izložbama ozaljskih likovnih amatera, obogaćuje i naš ozaljski likovni prostor.

- Korisnici: šira javnost

- Naziv izložbe: *Alen Sirbubalo 2025. – izložba slika*
- Mjesto održavanja i prostor: Galerijski prostor Zavičajnog muzeja Ozalj
- Vrijeme trajanja: 22. studenog 2025. do 18. siječnja 2025.
- Autor(i) stručne koncepcije: Stjepan Bezjak
- Autor(i) likovnog postava: Stjepan Bezjak
- Opseg (broj eksponata): 43
- Web adresa: www.zmo.hr
- Vrsta: umjetnička, skupna
- Tema:

Djela Alena Sirbubala prikazana na ovoj izložbi izvedena su smjelim, brzim potezima kista. Boje su nanijete slojevito, a prevladavajući je kontrast tamnih i svijetlih tonova. Figure nisu klasično definirane nego su razlomljene, zamagljene ili fragmentirane što dodatno potiče na reakciju promatrača. Radovi koji su prikazani stilski slični portretima, ali u razlomljenom psihološko-ekspresivnom stanju kakav nameće suvremena umjetnost, odnosno točnije postmoderni figurativno slikarstvo. Kod takvog slikarskog izričaja važniji je energetski naboj slike i percepcija promatrača, nego akademski precizan prikaz likova. Ovakav stil zapravo osvježava tradicionalne žanrove poput portreta, jer koristi izvan uvriježenih okvira kolorit i fragmentarnost cjeline. Radovi Alena Sirbubala šalju snažnu poruku o stanju suvremenog čovjeka. Ističu njegovu unutrašnju borbu, nemir, multiplikaciju identiteta (dvoličnost) kroz složenost kompozicija na jedan dramatičan i začuđujući način.

Na ovoj izložbi bilo je izloženo nekoliko pejzaža koji dočaravaju prostor koji je autoru blizak i zanimljiv. Kolorit je kod njih ponešto smireniji, dok svjetlost prodire kroz jasne kontraste boja i objekata u prostoru. Fragmentarnost dočarava lom prostorno-vremenskog kontinuiteta, koja opet dopušta promatraču da uroni u svoju doživljajnu viziju. Svi radovi na izložbi nastali su u kalendarskoj godini 2025.-toj i presjek su autorova stvaralačkog nadahnuća i uvod u buduća slikarska ostvarenja. Izložbu se moglo pogledati u galerijskom prostoru Zavičajnog muzeja Ozalj do 18. siječnja 2026.

zmO
zavičajni
muzej Ozalj

ALEN SIRBUBALO 2025.

IZLOŽBA SLIKA

22. STUDENOGA 2025.

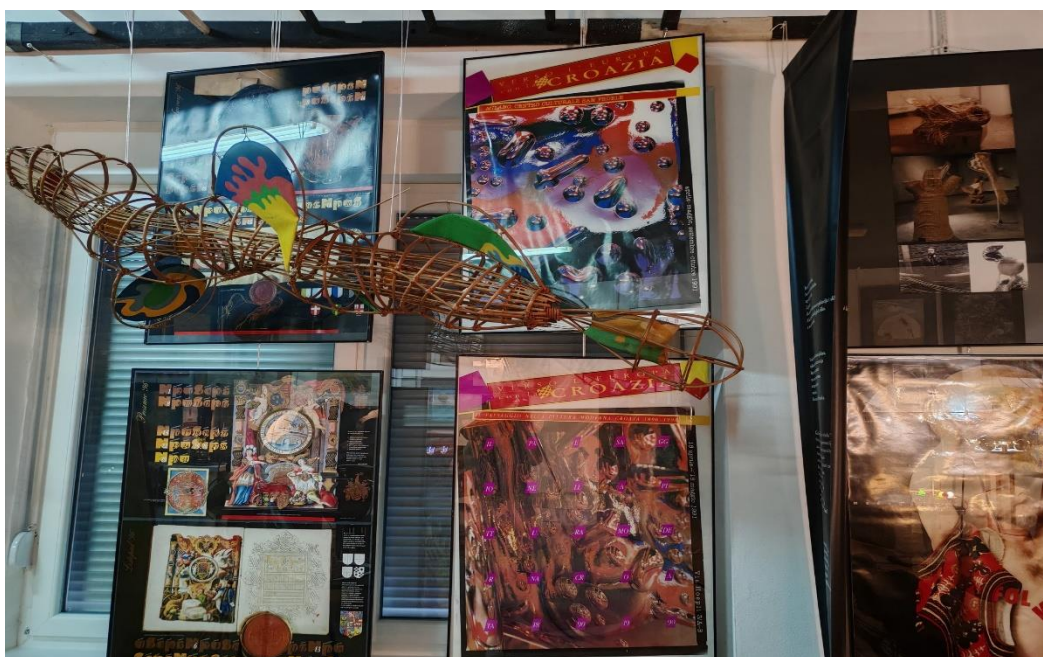
19:00 SATI

GALERIJSKI PROSTOR ZAVIČAJNOG MUZEJA OZALJ

- Korisnici: šira javnost

Galerija Tišljar - Police

Grad Ozalj dao je na upravljanje zbirku (donaciju) Zdravka Tišljara Zavičajnom muzeju Ozalj 31. svibnja 2023. godine, iako o njoj brinemo još od 2. siječnja 2019. godine kada je darovana Gradu Ozlju. Godine 2025. je napokon došao trenutak da ovu jedinstvenu zbirku predstavimo i otvorimo javnosti. Otvorenje ove zbirke, donacije koju smo nazvali u PŠ Police Galerija Tišljar - Police održano je u petak 29. kolovoza 2025. u 19:00 sati uz glazbeni nastup Martina Ladike. Otvorenje ove galerije s donacijom gospodina Tišljara omogućio je Grad Ozalj koji je zajedno s OŠ Slava Raškaj Ozalj uz dozvolu Karlovačke županije kao osnivača škole, pripremio i obnovio prostor da bi se ova zbirka uopće mogla prezentirati javnosti. Zbirka (donacija) se sastoji od 208 slika, grafika, instalacija, dizajnerskih rješenja i prikaza autorova ateljea. Osim u PŠ Police preko 300 radova Zdravka Tišljara pohranjeno je u Zavičajnom muzeju Ozalj, te će se kroz povremene izložbe predstavljati javnosti u narednim godinama. Posjetiteljima Zavičajnog muzeja Ozalj i stručnoj javnosti Galerija Tišljar - Police bi će dostupna isključivo po prethodnoj najavi na službene kontakte muzeja (muzoz@ka.t-com.hr ili 047/732-271) minimalno tri dana ranije, u radno vrijeme Zavičajnog muzeja Ozalj. Galerija se planira koristiti kao mjesto edukacije, susreta za likovne kolonije, mjesto osvještavanja, opuštanja i doživljaja. Također se nadamo da će se na taj način revitalizirati do sada zapuštena područna škola koju će koristiti i MO Police te da će to biti jedan od primjera dobre prakse kako takvim prostorima udahnuti novi život.

Galerija **TIŠLJAR**

Ozalj

OTVORENJE

Police

29. kolovoza 2025.

19:00

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- plakat izložbe: *Nevidljiva baština –izložba ozaljskih likovnih amatera*
- pozivnica izložbe: *Nevidljiva baština –izložba ozaljskih likovnih amatera*
- deplijan izložbe: *Nevidljiva baština –izložba ozaljskih likovnih amatera*
- plakat izložbe: *Deseta izložba čipke u Ozlju/ Tenth Lace Exhibition in Ozalj*
- pozivnica izložbe: *Deseta izložba čipke u Ozlju/ Tenth Lace Exhibition in Ozalj*
- brošura izložbe: *Deseta izložba čipke u Ozlju/ Tenth Lace Exhibition in Ozalj*
- plakat izložbe: *Sva lica Laszowskog*
- pozivnica izložbe: *Sva lica Laszowskog*
- plakat izložbe: *Panoramski pejzaži i vedute Marije Vidović*
- pozivnica izložbe: *Panoramski pejzaži i vedute Marije Vidović*
- deplijan izložbe: *Panoramski pejzaži i vedute Marije Vidović*
- plakat izložbe: *Alen Sirbubalo 2025.*
- pozivnica izložbe: *Alen Sirbubalo 2025.*
- deplijan izložbe: *Alen Sirbubalo 2025.*
- plakat za manifestaciju: *Noć muzeja*
- plakat za manifestaciju: *30. EMA „Jezik“*
- plakat za manifestaciju: *Noć tvrđava*
- pozivnica za manifestaciju: *Noć tvrđava*
- plakat koncerta: *Cadenza kvartet*
- plakat koncerta: *Terezija Cukrov - fortepiano*
- plakat koncerta: *Papandopulo kvartet*
- plakat koncerta: *Riječki klavirski trio*
- plakat koncerta: *Zagrebački klavirski kvartet*
- plakat koncerta: *Zagrebački solisti 2025*
- plakat koncerta: *Humanitarni Božićni koncert*
- plakat: *352. obljetnica smrti i 400. obljetnica rođenja Ane Katarine Zrinski*
- pozivnica: *352. obljetnica smrti i 400. obljetnica rođenja Ane Katarine Zrinski*
- plakat: *PH-VTGSA Panonska hiža – povratak tradicionalnih arhitektonskih trendova u modernu arhitekturu*
- plakat: *Skupni lonac*

10.2. Audiovizualna građa

Zavičajni muzej Ozalj u 2025. nije objavljivao audiovizualnu građu.

10.3. Elektroničke publikacije

Zavičajni muzej Ozalj u 2025. nije imao elektroničke publikacije

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva (*vodstva za građanstvo, vodstva za škole, specijalna vodstva*)

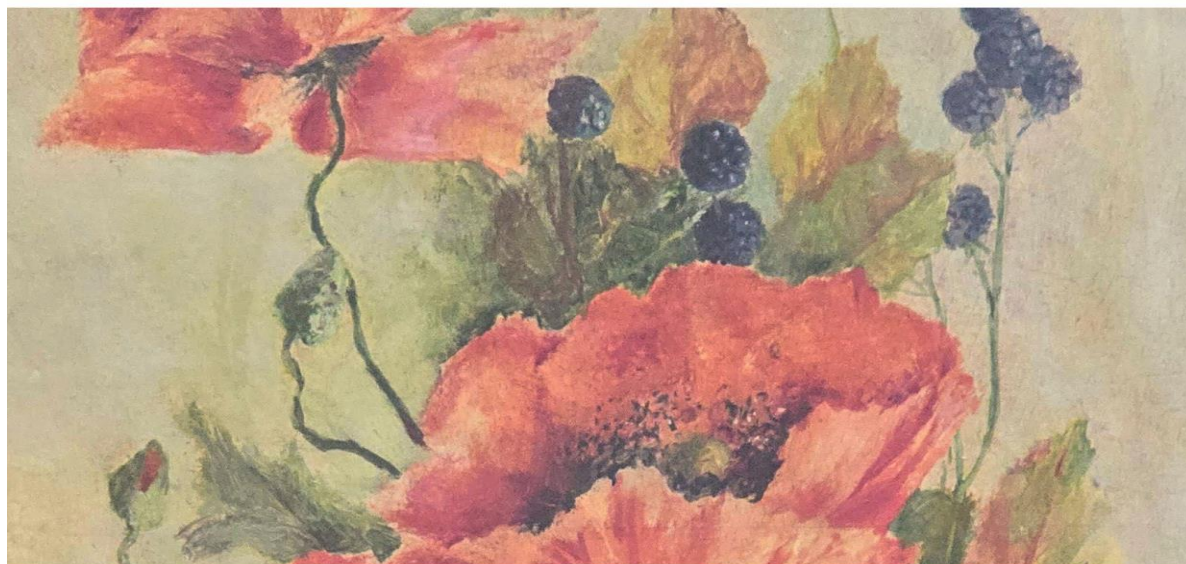
Kroz 2025. godinu Zavičajni muzej Ozalj organizirao je stručna vodstva po Starom gardu Ozlju, Zavičajnom muzeju Ozalj i Etno parku Ozalj za različite skupine posjetitelja. Zavičajni muzej Ozalj nastavio je s već uhodanom rutom za turiste „*Teslinim svjetlom Tragovima Slave Raškaj*“, a od 2024. godine uveli smo i večernje rute jer je prostor šetnice od Etno parka Ozalj, preko Munjare i crkve Svetog Vida do Starog grada Ozlja osvijetljen. Vodstva se najčešće odnose na školske grupe. U 2025. godini nastavljen je porast grupa odraslih i stranih posjetitelja koji žele vodstvo kroz stalni postav muzeja. Također, imali smo povećan broj zahtjeva za kostimirano stručno vodstvo.

11.2. Predavanja

U petak, 14. ožujka 2025. u 18 sati u Gradskoj knjižnici i čitaonici Ivana Belostenca Ozalj predstavljena je slika Slave Raškaj, „Makovi i grančice kupine s plodovima“. Slika je kupljena i uvrštena u zbirku Zavičajnog muzeja Ozalj, a predstavljanje slike u Gradskoj knjižnici Ozalj bila je jedinstvena i „premijerna“ prilika da ju ljubitelji umjetnosti dožive izoliranu od ostatka fonda Muzeja. Predstavljanje slike „Makovi i grančice kupine s plodovima“ bilo je popraćeno prigodnim predavanjem ravnatelja Zavičajnog muzeja Ozalj, Stjepana Bezjaka.

Predstavljanje slike "Makovi i grančice kupine s plodovima" Slave Raškaj

Petak, 14. 3. 2025.
u 18 sati

Gradska knjižnica i čitaonica
Ivana Belostenca Ozalj

11.3. Radionice i igraonice

Zavičajni muzej Ozalj u 2025. godini proveo je niz radionica za školske grupe. To se prije svega odnosi na vrlo popularnu radionice heraldike koja uključuje oslikavanje grbova, zatim radionicu akvarela po uzoru na Slavu Raškaj, a provodili smo i druge radionice u dogovoru sa turističkim agencijama i školama.

11.4. Ostalo

Noć muzeja 31. siječnja 2025.

Zavičajni muzej Ozalj kao i uvijek pripremio je brojne programe za Noć muzeja. Program Noći muzeja 2025. započeli smo u 17 sati otvorenjem mini izložbe Sitnice i sjećanja – Laszowski utemeljitelj koju je pripremio kustos Stjepan Bezjak. Izložba se nadovezuje na hibridni izložbeni projekt Laszowski utemeljitelj Muzeja grada Zagreba autorica: Dajane Batinić, Aleksandre Bugar, Milene Bušić. Virtualni dio izložbe možete pogledati na poveznici <https://laszowski.com/>. U 2025. Godini također ste mogli poslušati dva predavanja. Predavanje Nepoznato o poznatom - Treščerovac (18:00) pripremio je muzejski pedagog Željko Juriša, a predavanje Kocka do kocke - igre u Ozlju tijekom srednjeg vijeka (19:00) dokumentarist i arheolog Miroslav Razum. Svi predavači bili su kostimirani, a imali smo i kostimirano stručno vodstvo kroz stalni postav, s time da se moglo u manjim grupama zaviriti i u naše urede i čuvaonice. U galerijskom prostoru muzeja mogla se pogledati izložba fotografija "1991." Zorana Filipovića.

zmO zavičajni muzej Ozalj

- ❖ 17:00 SITNICE I SJEĆANJA – LASZOWSKI UTEMELJITELJ – otvorenje mini izložbe
- ❖ 18:00 NEPOZNATO O POZNATOM – TREŠČEROVAC – predavanje Željka Juriše
- ❖ 19:00 KOCKA DO KOCKE - IGRE U OZLIJU TIJEKOM SREDNJEG VIJEKA – predavanje Miroslava Razuma
- ❖ 20:00 - 0:00 KOSTIMIRANO STRUČNO VODSTVO SVAKI PUNI SAT
- ❖ 17:00 - 0:00 IZLOŽBA FOTOGRAFIJA „1991.“ Zorana Filipovića

NOĆ MUZEJA
Muzeji
– vidljivi
i nevidljivi
Petak, 31.01.2025.
noc-muzeja.hr

30. EMA „Jezik“ 16. svibnja 2025.

U okviru ovogodišnje Edukativne muzejske akcije Zavičajni muzej Ozalj održao je program jezik i baština ozaljskog kraja. Na zamolbu Stjepana Bezjaka profesorica Dubravka Težak održala je predavanje o Stjepku Težaku za sedme i osme razrede učenika OŠ Slava Raškaj Ozalj. Cilj predavanja bio je da iz prve ruke, od kćeri Stjepka Težaka, učenici nauče koliko je profesor Težak doprinio jezikoslovlju, filmskoj kulturi i pedagogiji. Također, cilj je bio da ga se predstavi kao osobu koja je bila njihov sugrađanin i koja je neizmjereno voljela raditi za dobrobit Ozlja.

(<https://web.facebook.com/photo/?fbid=122215538972167049&set=pcb.122215539104167049>, pristupljeno 12. lipnja 2025.).

Drugi dio programa održan je u Zavičajnom muzeju Ozalj od 18:00 sati. Predavanje „Što je nekada pisalo na grafitima?“ održao je dr. sc. Miroslav Razum, a predavanje „Jezična politika u SFRJ i Republici Hrvatskoj – sličnosti i razlike“ mag. hist. et. educ. geo. Željko Juriša u 19:00 sati. Predavanje dr. sc. Miroslava Razuma bilo je podijeljeno u dva dijela.

Samo teoretsko predavanje održano je u prostoru Zavičajnog muzeja Ozalj, a zatim je publika s predavačem mogla u živo pogledati grafite i natpise iz Palasa Zrinskih odnosno Žitnice, koja je jedno od najvrjednijih i najznačajnijih „nalazišta“ grafita i natpisa u Hrvatskoj. Predavanje Željka Juriše o jezičnoj politici u SFRJ i Republici Hrvatskoj slojevito je pokazalo koliko politika utječe na razvoj jezika, a koliko neke udruge poput Matice hrvatske mogu pridonijeti očuvanju jezika na nacionalnoj i na lokalnoj razini. Oba predavanja su snimljena i objavljena na facebook stranici Zavičajnog muzeja Ozalj kako bi bila dostupna široj javnosti (<https://web.facebook.com/profile.php?id=100057089574941> , pristupljeno 12. lipnja 2025.).

Za vrijeme održavanja Edukativne muzejske akcije u Zavičajnom muzeju Ozalj 16. svibnja 2025. posjetitelji su besplatno mogli pogledati X. međunarodnu izložbu čipke u galerijskom prostoru muzeja, kao i sam stalni postav.

JEZIK

30. EMA

EDUKATIVNA MUZEJSKA AKCIJA

18. 4. - 18. 5. 2025.

zmO
zavičajni
muzej Ozalj

16. svibnja 2025.

18:00 „Što je nekada pisalo na grafitima?“

dr. sc. arheo. Miroslav Razum

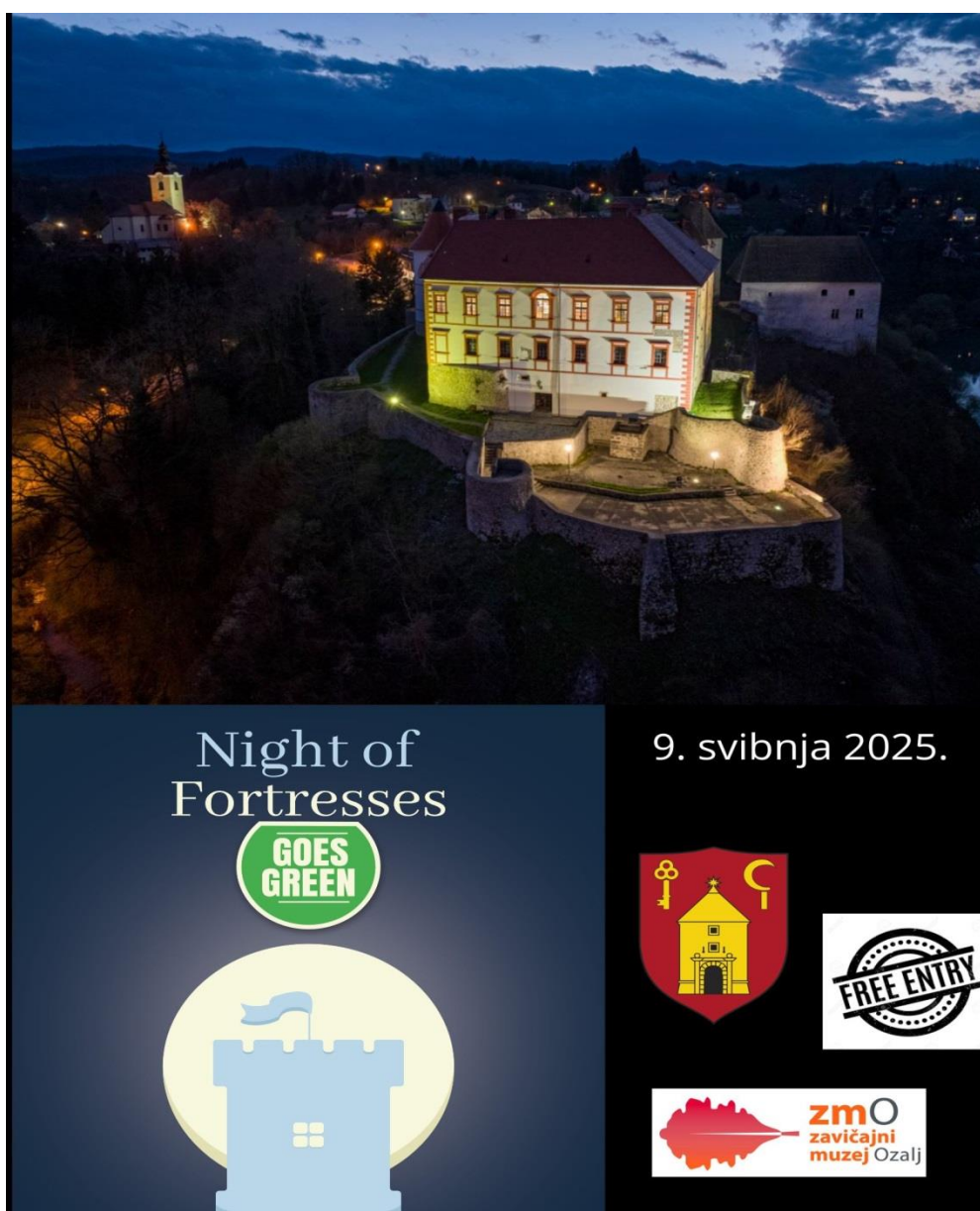

19:00 Jezična politika u SFRJ i Republici Hrvatskoj – sličnosti i razlike“
mag. hist. et. educ. geo. Željko Juriša

Noć tvrđava 9. svibnja 2025.

Za Noć tvrđava 9. svibnja 2025. pripremili smo program "Oživjela baština ozaljskog kraja". Program je kroz kostimirano vodstvo vodio posjetitelje Zavičajnim muzejom Ozalj i upoznao ih sa najzanimljivijim detaljima iz povijesti našeg kraja. Od 20:00 sati stručno kostimirano vodstvo bilo je za djecu, a od 21:00 sat za odrasle. Za Noć tvrđava posjetitelji su mogli razgledati i X. Međunarodnu izložbu čipke u Ozlju. Ulaz za sve posjetitelj bio je besplatan. Više o samoj manifestaciji i događanjima na drugim lokacijama pogledajte na: <https://nightoffortresses.org/hr/>

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Dopisi o događanjima u muzeju šalju se svim medijima na karlovačkom području, a kada je neki događaj od većeg značaja obavijeste se i mediji na nacionalnoj razini. Izložbe prati Trend radio, Radio Mrežnica, Kaportal, Karlovački tjednik koji priloge vezana uz kulturu objavljuju na svojim mrežnim portalima. Posebnu pažnju mediji posvećuju Mjesecu Slave Raškaj u Ozlju, Kazališnom ljetu u Ozlju i drugim manifestacijama. Velik broj medija izvještavao je i o arheološkim istraživanjima koje smo provodili u Starom gradu tijekom 2025 godine.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Nažalost, gašenjem lokalne karlovačke Trend televizije broj priloga iz kulture snimljenih u muzeju i općenito u Ozaljskom kraju se drastično smanjio. Još uvijek Trend radio i njihov portal Trend mediji prati naša događanja, kao i Radio Mrežnica. Tako je ravnatelj muzeja Stjepan Bezjak imao priliku najaviti program „Mjesec Slave Raškaj“ 4. ožujka 2025. godine <https://www.youtube.com/watch?v=jCu9ETf-Rxc> .

Ozalj sa svojom kulturnom i turističkom ponudom našao se i u serijalu Najbolje iz hrvatske (sezona 7, epizoda 6) <https://najboljeizhrvatske.com.hr/ep07-06-ozalj.html> u kojoj je ravnatelj muzeja Stjepan Bezjak pričao o povijesnim ličnostima koje najviše privlače dolazak turista u Ozalj, a muzejski pedagog Željko Juriša o povijesnoj kuriji Plepelić dvor u Vrhovcu.

U samom muzeju snimljeni su i drugi manji prilozi turističkog formata koji objedinjuju turističku i kulturnu ponudu ozaljskog kraja.

12.3. Predavanja

Sva predavanja koja su djelatnici Zavičajnog muzeja Ozalj provodili bila su vezana uz manifestacije koje smo već u ovom izvješću naveli. Većina predavanja medijski su bila vrlo dobro popraćena i prezentirana.

12.4. Promocije i prezentacije

Zavičajni muzej Ozalj predstavio je knjigu Željka Juriše *Centar za pružanje usluga u zajednici Ozalj* u samom Centru u Jaškovu 2. listopada 2025. godine., te u Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ 13. studenog 2025. godine.

U dosadašnjoj objavljenj literaturi velik broj stručnjaka proučavao je tematiku rada s osobama s intelektualnim teškoćama. Autori su proučavali pojedine aspekte ili teoriju vezanu uz intelektualne teškoće, no dosad nažalost nije objavljena niti jedna monografija u Republici Hrvatskoj, koja bi nam sistematizirala rad jedne ustanove koja provodi brigu, odgoj i obrazovanje djece i odraslih s intelektualnim teškoćama od njezinih početaka do danas. Kroz ovu knjigu dobiva se presjek u posebnom odgojno-obrazovnom procesu, i to ne samo u

ozaljskom području, već može poslužiti kao primjer istraživanja o prošlosti obrazovanja djece i odraslih osoba s posebnim potrebama na prostoru Republike Hrvatske.

Zavičajni muzej Ozalj predstavio je knjigu autora Damira Stipančića „Novčanice Austro-Ugarske Monarhije“ 27. rujna 2025. u Starom gradu Ozlju u svečanoj dvorani Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“.

NOVČANICE AUSTRO UGARSKE MONARHIJE

PREDSTAVLJANJE
KNJIGE
DAMIRA
STIPANČIĆA

19:00 SATI

STARI GRAD OZALJ
ULICA ZRINSKIH I FRANKOPANA 2
27.9.2025

12.5. Koncerti i priredbe

Zavičajni muzej Ozalj održao je u 2025. 7 koncerata i to: Koncert Zagrebačkih solista 26. veljače 2025., Koncert Papandopulo kvarteta, 5. travnja 2025., Terezija Cukrov – fortepiano 24. svibnja 2025., Cadenza kvartet 6. lipnja 2025. povodom 30. obljetnice djelovanja kvarteta, Koncert Riječkog klavirskog trija 15. lipnja 2025., Koncert Zagrebačkog klavirskog kvarteta 20. lipnja 2025., 7. prosinca 2025. Humanitarni Božićni koncert (Leon Košavić, Irma Dragičević i Lana Bradić).

ZAG/REBAČKI SO/LISTI		
KONCERT ZAGREBAČKIH SOLISTA U ZAVIČAJNOM MUZEJU OZALJ		
Zavičajni muzej Ozalj 26. veljače 2025. 19:00 sati		

Zagrebački solisti

Papandopulo kvartet

Terezija Cukrov - fortepiano

Gudački kvartet Cadenza Zagreb

30. obljetnica djelovanja
1995.-2025.

Zavičajni muzej Ozalj
6. lipnja 2025.
20 sati

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

zmO
zavičajni
muzej Ozalj

Gudački kvartet Cadenza Zagreb

Riječki klavirski trio

Zagrebački klavirski kvartet

HUMANITARNI

Božićni koncert

07.12. U 18 SATI

Leon Košavić Irma Dragičević

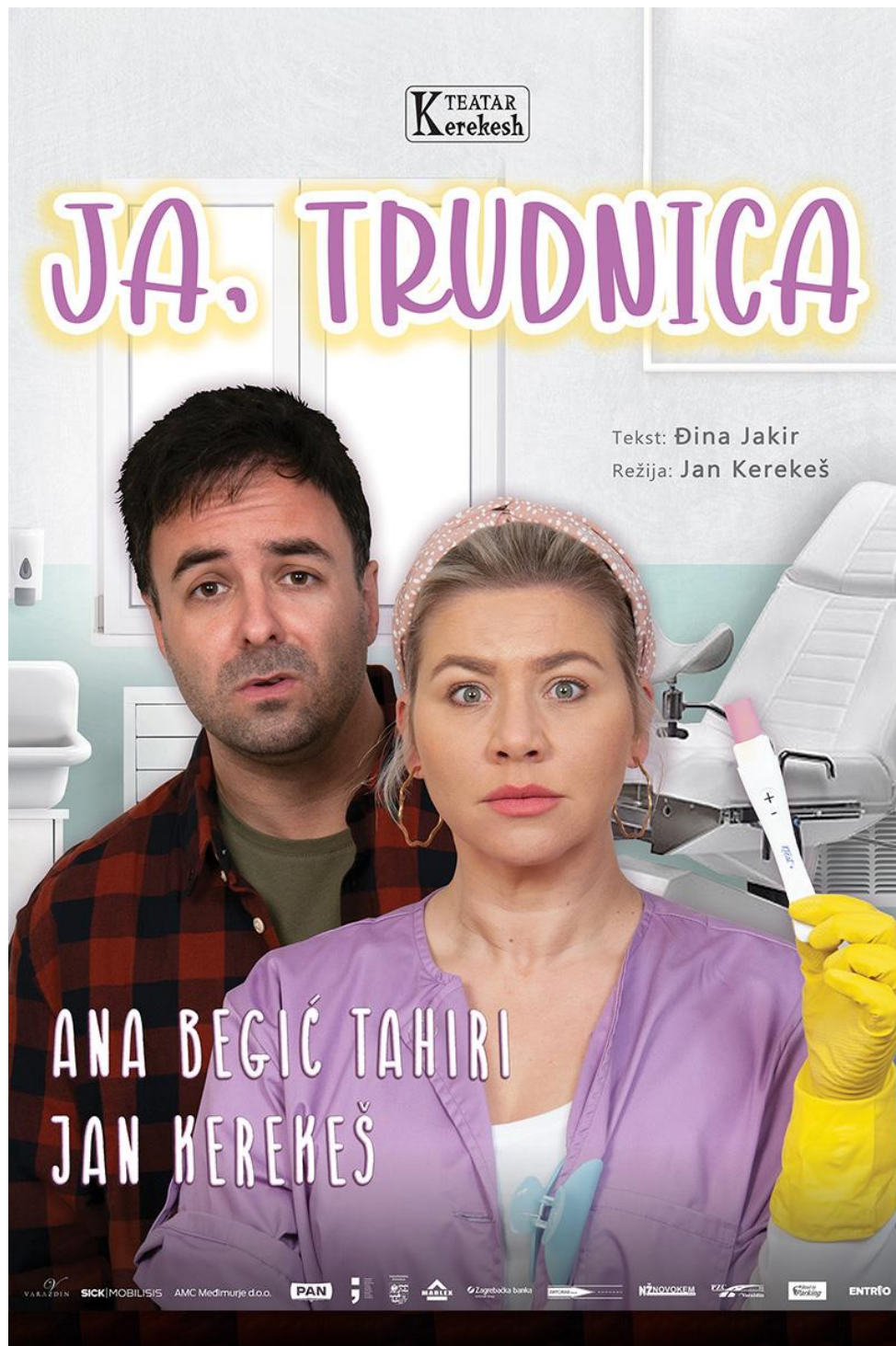
Lana Bradić

Zavičajni Muzej Ozalj

Ulaz slobodan

Humanitarni Božićni koncert (Leon Košavić, Irma Dragičević i Lana Bradić)

U organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Katarina Zrinska – Ozalj u Etno parku Ozalj održano je Kazališno ljeto u Ozlju koje je uključivalo četiri predstave 4., 11., 13., i 18. srpnja 2025., a sve pod pokroviteljstvom Karlovačke županije. Više o programu Kazališno ljeto u Ozlju pogledajte na <https://www.poukz.hr/>.

Zavičajni muzej Ozalj, Ogranak Matice hrvatske u Ozlju, Ogranak Matice hrvatske u Čakovcu, Matica hrvatska, DBHZ, i Zrinska garda Čakovec zajednički su organizirali obilježavanje 352. obljetnice smrti i 400. obljetnice rođenja Ane Katarine Zrinski (Bosiljevo 1625. – Graz 16. studenog 1673.). Program obilježavanja održan je 16. studenog 2025. u Starom gradu Ozlju u svečanoj dvorani DBHZ. Program obilježavanja održan je i u Čakovcu 20. studenog 2025. Grofica Ana Katarina Zrinski bila je hrvatska plemkinja, diplomatkinja i spisateljica, supruga Petra Zrinskog koju i danas pamtimo po hrabrosti te ljubavi prema domovini, jeziku i kulturi u najširem smislu. Obilježavanjem ovih obljetnica želimo se prisjetiti njezina značaja kao povijesno važne osobe.

PROGRAM ODRŽAN U OZLJU:

14:00 “Oproštaj” - predstava Kazališne družine “Štolcer”

15:00 Okrugli stol - “Ana Katarina Zrinski” 352. obljetnica smrti i 400. obljetnica rođenja hrvatske plemkinje, diplomatkinje i književnice

- pozdravni govori

- Emilija Kovač: Sanjari i njihov odraz u književnosti IMAGOLOŠKA ČITANJA A. K. ZRINSKE I NJIHOVI IDEOLOŠKI OKVIRI (U POVODU 400. GODIŠNJICE ROĐENJA)

- Bogdan Bošnjak: Moje drago serce: Katarina Zrinski i Ozalj u suvremenim kratkim pričama.

- Stjepan Bezjak: Ana Katarina Zrinski u sjeni mitova

16:00 Tomislav Beronić - “Vjerni suputnik” - čitanje priče

Klumačka družina „Štolcer“ u Starom gradu Ozlju nakon izvedbe predstave Oproštaj

U prostoru Zavičajnog muzeja Ozalj održan je i dio programa Advent u Starom gradu Ozlju 19.-21. prosinca 2025.

ADVENT

u Starom gradu Ozlju

2025.

PROGRAM

PETAK, 19. 12. 2025. / DADO CRESCENDO ČULINOVIĆ – Glazbeni nastup od 17 h
GASTRO KUTAK OPG ČULIG U DVORIŠTU STAROGA GRADA: od 16 h do 24 h
 10:00 – Kviz za djecu (4. a i 4. b razred) u Zavičajnom muzeju (u organizaciji DND Ozalj)
 13:10 – Kviz za djecu (1. a, 1. b i 3. a, 3. b razred) u Zavičajnom muzeju (u organizaciji DND Ozalj)
 14:30 – Radionica „Čestitke u zimskom ruhu“ u Zavičajnom muzeju
 (u organizaciji Učeničke zadruge „Kotačac“, OŠ „Slava Raškaj“)
 16:10 – Nastup skupine „Ježići“ DV „Zvončić“ u dvorištu Staroga grada
 16:30 – Nastup plesnih skupina Zabavnog centra Čarobna šuma u dvorištu Staroga grada
 17:15 – STEM radionica u Zavičajnom muzeju (u organizaciji DV „Zvončić“)
 18:30 – Pričaonica u Zavičajnom muzeju (u organizaciji DND Ozalj)

SUBOTA, 20. 12. 2025. / DUO LONGPLAY – Glazbeni nastup od 18 h
GASTRO KUTAK OPG ČULIG U DVORIŠTU STAROGA GRADA: od 14 h do 24 h
 15:30 – Kreativna radionica za djecu u Zavičajnom muzeju (u organizaciji POUKZ Ozalj)
 16:30 – Nastup KUD-a Vrhovac u dvorištu Staroga grada
 17:00 – Dolazak Djeda Božićnjaka – druženje s djecom i podjela darova
 17:30 – Nastup KUD-a Vivodina u dvorištu Staroga grada
 18:00 – Radionica izrade anđela i ptičica
 u Zavičajnom muzeju – Udruga jasličara iz Jastrebarskog

NEDJELJA, 21. 12. 2025. / TOMICA JAMBROŠIĆ – Glazbeni nastup od 17:30 h
GASTRO KUTAK OPG ČULIG U DVORIŠTU STAROGA GRADA: od 14 h do 24 h
 17:00 – „U iščekivanju Božića“ – Koncert tradicionalnih adventskih i božićnih pjesama
 u Zavičajnom muzeju u izvedbi MALOG ANSAMBLA PERLA
 19:00 – Božićni kviz by Valentino Kranjčec u Zavičajnom muzeju

Svaki dan očekuje vas bogata ponuda hrane i pića, glazbeni nastupi izvođača u poslijepodnevnom satima, božićne pjesme te štandovi s unikatnim rukotvorinama i proizvodima lokalnih udruga i OPG-ova.

12.6. Djelatnost klubova i udruga

Zavičajni muzej Ozalj ima odličnu suradnju s udrugama i KUD-ovima s područja Grada Ozlja i šire. Tu treba istaknuti suradnju s, KUD-om „Ključ“ iz Trga. Zavičajni muzej Ozalj surađuje i s drugim udrugama kao što su: Likovna udruga Angelico '09 iz Zagreba, Popovačka udruga likovnih stvaralaca „Moslavački štrk“, Likovnom, udrugom Novi Marof, pojedinim članovima DBHZ i članovima Zmajskog stol u Karlovcu.

12.7. Ostalo

Akronim projekta: Skupni lonec

**Program: Interreg Slovenija–Hrvatska 2021.–2027. (mali projekti), sufinanciran iz
Europskog fonda za regionalni razvoj**

Vodeći partner: Zavod Lončarska vas Filovci (Slovenija)

Projektни partner: Zavičajni muzej Ozalj (Hrvatska)

Proračun projekta: 31.000,00 EUR

Sredstva ESRR: 24.800,00 EUR

Trajanje projekta: 1. 4. 2025. – 31. 12. 2025.

Projekt Skupni lonec je prekogranični kulturno-kulinarski projekt koji povezuje lokalne zajednice Slovenije i Hrvatske kroz zajedničku kulturnu baštinu lončarstva i tradicionalne pripreme hrane. Svrha projekta bila je oživjeti i očuvati tradicionalna znanja, vještine i običaje koji se postupno gube te ih na suvremen i održiv način približiti široj javnosti.

Opći cilj projekta bio je kroz zajednički planirane i provedene prekogranične događaje doprinijeti očuvanju tradicije lončarstva i s njom izravno povezanih običaja tradicionalne pripreme lokalne hrane, uz istodobno poticanje međugeneracijske i prekogranične suradnje. Projekt je također doprinio ostvarivanju specifičnog cilja programa Interreg Slovenija–Hrvatska, koji su usmjereni na jačanje međusobnog povjerenja i povezivanja među stanovnicima pograničnog područja.

Projekt se bavio ključnim prekograničnim izazovima, kao što su smanjeni interes za obrtničke djelatnosti, nedostatak prilika za prekograničnu suradnju te oslabljena međugeneracijska povezanost. Kroz praktične prikaze, zajedničku pripremu hrane, kulturno-

edukativne sadržaje i javno dostupna događanja omogućio se prijenos znanja, razmjena iskustava i aktivno uključivanje stanovnika obiju država.

Ciljne skupine projekta bile su opća javnost, lokalno stanovništvo pograničnog područja, obitelji, pojedinci različitih generacija, obrtnici, kulturna društva te lokalna javna tijela. Projekt je osmišljen kao otvoren i uključiv, stoga je omogućavao sudjelovanje i slučajnim posjetiteljima i turistima.

Rezultat projekta su dva zajednički organizirana prekogranična kulturno-kulinarska događanja (Filovci-Bogračijada 6. rujna 2025., Ozalj Etno park – Novi ukusi u staroj pekvi 4. listopada 2025.) koja su u praksi ojačala prekograničnu suradnju između partnera, povećala prepoznatljivost kulturne baštine pograničnog područja te doprinijela većoj društvenoj povezanosti i jačanju zajedničkog duha.

Skupni lonec

Tekmovanje v kuhanju bograča v keramičnih posodah

Natjecanje u kuhanju bograča u keramičkim posudama

V soboto, 6. septembra 2025 ob 9:30 U subotu, 6. rujna 2025 u 9:30

Muzej na prostem Filovci

Filovci 20, 9220 Bogojina, Slovenija

PROGRAM

9:30	uvodni pozdrav, prijava ekip	uvodni pozdrav, prijava ekipa
10:00	pričetek tekmovanja	početak natjecanja
14:30	predaja vzorcev za ocenjevanje	predaja uzoraka za ocenjivanje
15:00	razglasitev rezultatov	proglašenje rezultata
- + brezplačno vodenje po muzeju besplatno vođenje po muzeju
 - + predstavitev lončarjenja prezentacija lončarstva

Projekt je sofinanciran iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru Interreg programa Slovenija – Hrvatska.

Projekt je sofinanciran iz sredstava Evropskog fonda za regionalni razvoj u okviru Interreg programa Slovenija – Hrvatska.

Interreg

Sofinancira
EVROPSKA UNIJA
Sufinancira
EVROPSKA UNIJA

Slovenija – Hrvatska

Skupni lonec

NOVI UKUSI U STAROJ PEKVI

NOVI OKUSI V STARI PEKVI

10:00 **uvodni pozdrav, okupljanje**
sudionika uvodni pozdrav, srečanje
udeležencev

10:30 **kuhanje tradicionalnih jela** **kuhanje**
tradicionalnih jedi

14:30 **degustacija tradicionalnih recepata i**
zajedničko druženje
degustacija tradicionalnih receptov in
druženje

+ **besplatno vodstvo** kroz Etno park Ozalj
brezplačen voden ogled Etno parka Ozalj

+ **besplatne radionice oslikavanja keramike**
brezplačne delavnice poslikave keramike

+ **prezentacije starih zanata**
predstavitev starih obrti

Projekt je sofinanciran iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru Interreg programa Slovenija – Hrvaška.
Projekt je sufinanciran iz sredstava Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru Interreg programa Slovenija – Hrvatska.

Etno park Ozalj 4. listopada 2025.

Akronim projekta: PH - VTGSA

Program: Interreg Slovenija–Hrvatska 2021–2027 (projekt manjeg opsega), sufinanciran iz

Europskog fonda za regionalni razvoj

Vodeći partner: Zavod Lončarska vas Filovci (Slovenija)

Partnerska organizacija: Zavičajni muzej Ozalj (Hrvatska)

Proračun projekta: 19.968,00 EUR

ESRR sredstva: 15.974,40 EUR

Trajanje projekta: 01.04.2025 – 30.11.2025.

Projekt Panonska kuća – povratak tradicionalnih trendova gradnje u suvremenu arhitekturu (PH–VTGSA) je prekogranični kulturno-obrazovni projekt koji povezuje lokalne zajednice Slovenije i Hrvatske kroz zajedničku kulturnu baštinu tradicionalne panonske gradnje. Cilj projekta bio je oživjeti i sačuvati tradicionalna znanja, vještine i običaje koji postupno nestaju te ih na suvremen i održiv način približiti lokalnoj, prekograničnoj i stručnoj javnosti.

Opći cilj projekta bio je, kroz zajednički planirane i provedene prekogranične događaje, pridonijeti očuvanju i prijenosu vještina i znanja. Projekt je također doprinio ostvarivanju specifičnog cilja programa Interreg Slovenija–Hrvatska, koji je usmjeren na jačanje međusobnog povjerenja i povezivanja među stanovnicima pograničnih područja.

Projekt se bavio ključnim prekograničnim izazovima, poput smanjenog interesa za tradicionalne obrte, nedostatkom prilika za prekograničnu suradnju te oslabljenim međugeneracijskim vezama. Kroz praktične demonstracije, radionice i kulturno-obrazovne sadržaje te javno dostupne događaje omogućavao se prijenos znanja, razmjena iskustava i aktivno uključivanje stanovnika obje države.

Ciljne skupine projekta bile su: opća javnost, lokalno stanovništvo pograničnih područja, pojedinci različitih generacija prekograničnih zajednica, obrtnici, kulturno-obrtnička društva te lokalni javni organi. Projekt je bio ciljano osmišljen te je bio namijenjen prvenstveno prekograničnoj zajednici, obrtnicima, stručnoj javnosti i upravnim tijelima lokalnih zajednica.

Rezultat projekta su dva zajednički organizirana prekogranična kulturno-obrazovna događaja (Filovci 20. rujna 2025. Presentacija izrade slamnatih krovova i predavanja arhitektura Prekmurja, Ozalj, Etno park Ozalj, 11. listopada 2025. Predavanja o tradicionalnoj arhitekturi i njenom primjeni u zaštiti kulturnih dobara i suvremenom graditeljstvu) koja su u praksi ojačala prekograničnu suradnju među partnerima, povećala prepoznatljivost kulturne baštine pograničnog područja te doprinijela većoj društvenoj povezanosti i zajedničkom duhu.

Etno park Ozalj 11. listopada 2025.

Interreg

Sofinancira
EVROPSKA UNIJA
Sufinancira
EUROPSKA UNIJA

Slovenija – Hrvatska

PH – VTGSA

Pozivamo vas na

**PREDAVANJA O TRADICIONALNOJ
ARHITEKTURI I NJENOJ PRIMJENI
U ZAŠTITI KULTURNIH DOBARA I
SUVREMENOM GRADITELJSTVU
KOJEG ORGANIZIRA PROJEKT
PH – VTGSA**

**(Panonska hiža - povratak
tradicionalnih graditeljskih
trendova u modernu arhitekturu)**

Vabimo vas na

**PREDAVANJA O TRADICIONALNI
ARHITEKTURI IN NJENI UPORABI PRI
VARSTVU KULTURNE DEDIŠČINE IN
SODOBNI GRADNJI
V ORGANIZACIJI PROJEKTA
PH – VTGSA**

**(Panonska hiša - vračanje
tradicionalnih trendov gradnje
sodobno arhitekturo)**

Program:

13:30 okupljanje sudionika - zbiranje udeležencev

14:00 početak predavanja - pričetek predavanj

**16:30 druženje uz tradicionalna jela i pića -
druženje ob tradicionalnih jedeh in pijači**

Etno park Ozalj

11. 10. 2025.

zmo
zavičajni
muzej Ozalj

Projekt je sofinanciran iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru Interreg programa Slovenija – Hrvaška.
Projekt je sufinanciran iz sredstava Evropskog fonda za regionalni razvoj u okviru Interreg programa Slovenija – Hrvatska.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Od 2022. godine Zavičajni muzej Ozalj ima novu Internet stranicu <https://www.zmo.hr/> . Izrađen je audio vodič za obilazak rute Teslinim svjetlom putevima Slave Raškaj te za obilazak Muzeja na engleskom jeziku koji je dostupan na web stranici i aplikaciji SmartGuide. U 2025. godini nastavljeno je s izradom novih banera, povijesnih razglednica, suvenira, šalica, vrčeva, zvončića, cigli Theodora Batthyannya, razglednica i magneta s motivom Starog grada Ozlja i autoportretom te slikama Slave Raškaj iz fundusa muzeja. Za potrebe promocije koristimo našu Facebook, Instagram i X stranicu kao i službenu stranicu Grada Ozlja i TZP Kupa.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Ukupan broj posjetitelja Zavičajnog muzeja Ozalj u 2025.

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE, LOKALITETI, STALNI POSTAVI I CENTRI ZA POSJETITELJE	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI (navesti koji ispod tablice)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	3.411	358	0	164	3.933	422	2.352	154	29	2.957	6.890
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)	2.501	172	0	521	3.194	137	0	0	0	137	3.331
GRUPE - odrasli (broj osoba)	1.480	0	0	325	1.805	0	0	0	0	0	1.805
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	339	0	0	0	339	0	0	0	0	0	339
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	2.519	201	0	219	2.939	0	0	0	83	83	3.022
GRUPE - srednja škola (broj osoba)	385	0	0	47	432	0	0	0	0	0	432
GRUPE - studenti (broj osoba)	83	0	0	29	112	0	0	0	0	0	112
OSOBE S INVALIDITETOM (broj osoba)	53	53	0	53	159	0	0	0	0	0	159
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)	97	74	0	0	171	0	0	0	0	0	171
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)	853	761	0	0	1.614	0	0	0	0	0	1.614
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	748	0	0	217	965	559	2.352	154	29	3.094	4.059
UKUPNO:	11.721	1.619	0	1.358	14.698	559	2.352	154	112	3.177	17.875

Manifestacije, otvorenja, promocije, akcije i drugi programi koje je Zavičajni muzej Ozalj održao u 2025. su: Koncert Zagrebačkih solista, Koncert Zagrebačkog klavirskog kvarteta, Koncert Riječkog klavirskog trija, Koncert Papandopulo kvarteta, Koncert Terezija Cukrov – fortepiano, Koncert Cadenza kvarteta, Božićni humanitarni koncert (Leon Košavić, Irma Dragičević, Lana Bradić), Program povodom 400-te obljetnice rođenja Ane Katarine Zrinski i 352. obljetnice smrti, predstavljanje knjige Damira Stipančića "Novčanice Austro-Ugarske monarhij", rute Teslinim Svjetlom tragovima Slave Raškaj, Kazališno ljetno u Ozlju u organizaciji POU Katarina Zrinska – Ozalj u Etno parku Ozalj izdvojenoj jedinici Zavičajnog muzeja Ozalj (4 predstave, oko 550 posjetitelja), Noć tvrđava "Oživjela baština ozaljskog kraja", Advent u Starom gradu Ozlju, Interreg programi "Skupni lonac" i "PH-VTGSA"

Online posjećenost Zavičajnog muzeja Ozalj u 2025. godini

Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2025. godini - mrežne stranice								
	Online zbirke	Virtualne/online izložbe	Virtualne ture kroz muzej	Online edukativni programi (radionice, predavanja i sl.)	Online događanja uživo (otvorenja, vodstva i sl.)	Newsletter	Ostalo (upisati)	Ukupno
Mrežne stranice muzeja (upisati broj pojedinačnih posjeta)	0	0	0	0	0	0	9286	9286
Ukupno	0	0	0	0	0	0	9286	9286
Molimo unesite podatke za ona polja za koja raspolazete podacima. Za društvene mreže ili video kanale koje nismo naveli molimo unesite naziv.								
Online posjećenost hrvatskih muzeja i zbirki u 2025. godini - društvene mreže i video kanali								
	Broj pregleda	Broj pratitelja	Broj reakcija (lajkova i ost.)	Broj komentara	Broj dijeljenja sadržaja	Ukupno		
Facebook	208099	2056	5441	191	218	216005		
Instagram	1039	325	162	0	0	1526		
X	441	46	16	0	0	503		
TikTok	0	0	0	0	0	0		
Ostalo – društvene mreže (upisati koja)	0	0	0	0	0	0		
YouTube	0	0	0	0	0	0		
Vimeo	0	0	0	0	0	0		
Ostalo – video kanali (upisati koji)	0	0	0	0	0	0		
Ukupno	209579	2427	5619	191	218	218034		

Zavičajni muzej Ozalj bilježi stalan porast pratitelja na društvenim mrežama i Internet stranici muzeja www.zmo.hr stoga planiramo u sljedećoj godini početi koristiti i druge online platforme.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja (u %)

- * **Ministarstvo kulture i medija RH 22.900,00 eura (10,95 %)**
- * **Karlovačka županija: 3.300,00 eura (1.58 %)**
- * **lokalna samouprava Grad Ozalj 152.108,80 (72,76 %)**
- * **vlastiti prihod Zavičajnog muzeja Ozalj 29.474,26 eura (14,71 %)**
- * **sponzorstvo 0,00 eura**
- * **donacije 0,00 eura**
- * **EU fondovi 0,00 eura**

UKUPNO PRIHODI: 209.075,06 eura

UKOPNO RASHODI: 209.210,15 eura

Poslovni rezultat, odnosno razlika između ukupno ostvarenih prihoda i rashoda, 2025. godine Zavičajnog muzeja Ozalj je manjak od 135,09 EUR. Uvažavajući manjak iz 2024. godine u iznosu od 6.415,13 EUR ukupni manjak na kraju proračunske godine iznosi 6.550,22 EUR. (izvor financiranja opći prihodi i primici manjak od 9.514,45 EUR, izvor financiranja vlastiti prihodi višak 83,32 EUR, izvor financiranja prihodi po posebnim namjenama višak 2.880,91 EUR). U navedenom slučaju radi se o metodološkom manjku iz izvora financiranja opći prihodi i primici koji nastaje obzirom da se rashodi knjiže u i siječnju naredne godine, a prihodi se priznaju zaključno sa 31.12. izvještajne godine. Detaljnije financijsko izvješće i obrazloženje izvršenja financijskog plana za 2025. godinu dostupno je na Internet stranici Zavičajnog muzeja Ozalj; <https://www.zmo.hr/upload/ZMO%20obrazlo%C5%BEenje%20IFP%202025..pdf>

15.2. Investicije (u eurima)

- ✧ Arheološka istraživanja Stari grad Ozalj: 13.549,54 eura
- ✧ Etno park Ozalj, 25.932,18 eura
- ✧ Centar za pružanje usluga u zajednici Ozalj – monografija Željko Juriša 5.300,00 eura

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.1. Održavanje i prezentacija donacija

Svi predmeti koji su donirani Zavičajnom muzeju Ozalj tijekom 2025. godine su obrađeni i uključeni u fundus Zavičajnog muzeja Ozalj, odnosno u pripadajuće zbirke.

16.2. Ostalo

Problemi s infrastrukturom u Starom gradu Ozlju i dalje su najveći izazov Zavičajnog muzeja Ozalj. Problemi kreću od električnih instalacija, hidrantske mreže, vodovodne mreže pa nadalje. Šteta od potresa koja do danas nije sanirana i dalje je problem jer se iz većih rupa u stropu trusi sve više pijeska, što otežava čišćenje i održavanje prostora. Poseban je problem što sitni pijesak i prašina ulaze u muzejske vitrine u stalnom postavu muzeja, što dodatno otežava čišćenja i održavanje. Također, pukotine zamjećuju i posjetitelji što narušava cjelokupni dojam muzeja. Posjetitelji se najviše žale na neoznačen parking, i to isključivo vikendima kada imamo najveći broj posjetitelja, te na opasnost prilikom prelaska ceste jer je pješački prijelaz nedovoljno označen. Nedostaje signalizacija koja bi uputila turiste prema muzeju i drugim mjestima koje bi mogli obići. Nedostaje i javni WC, osobito za grupne posjete i posjetitelje koji dolaze autobusom, kao i dodatni sadržaji osobito izvan ljetne sezone.

Ograničavajući faktor za razvoj muzeja je nedostatak prostora za izložbene vitrine, postamente i drugu opremu koju stalno moramo seliti. Također, nemamo prostor koji nam je potreban za obradu građe s arheoloških istraživanja, pripremu predmeta za izložbe i slično. Problem s prostorom je vezan i uz čuvanje predmeta, jer su sve čuvaonice pune gotovo u potpunosti, pa čak i pretrpane na što su upozorili i stručni matični nadzori o čemu je izvješten

i osnivač, kao i o nedostatku zaposlenih stručnih osoba u muzeju. Na prvom katu Starog grada Ozlja gdje su smješteni uredi Zavičajnog muzeja Ozalj, stolarija je u vrlo lošem stanju, stoga je zimi izrazito hladno bez obzira na klasično grijanje i loženje kamina. Grijanje stalnog postava da bi bilo koliko toliko u njemu udobno za posjetitelje (oko 8-10 stupnjeva zimi) i da bi se sačuvala muzejska građa dovodi do velikih troškova električne energije. Podovi su, osobito stepenište i hodnici, na prvom katu također u lošem i derutnom stanju. Ukupno gledajući zaposlenici Zavičajnog muzeja Ozalj daju svoj maksimum da bi se muzejska djelatnost razvijala i dalje u vrlo neadekvatnim uvjetima rada.

Nadamo se stoga da će se početi više financirati obnova Starog grada Ozlja ili pojedinih njegovih dijelova kako bismo i dalje mogli raditi na prezentaciji i promociji ovog bisera hrvatske kulture i povijesti.

mag. philol. croat. et hist. Stjepan Bezjak, viši kustos
ravnatelj Zavičajnog muzeja Ozalj

